

NÆR VED TÆT PÅ SAMMEN MED

LIMBOLAND

*Projekt Limboland – et partnerskab mellem
Zentropa og bibliotekerne*

Evaluering - udarbejdet for Odense Centralbibliotek af
Hans Elbeshausen

Det Informationsvidenskabelige Akademi

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Limboland – baggrunden for projektet	5
Rammen: ansøgning, succeskriterier og organisering	12
Evaluering – spørgsmål og metoderne	16
At organisere en dialogrejse	18
At organisere debatmøder	24
At vurdere succesen	34
Brugertilfredshed ifølge de professionelle arrangører	37
Konklusion	40
Litteratur	42
Bilag	47

Det Informationsvidenskabelige Akademi

Birketinget 6

2300 København S

Hans Elbeshausen

Juli måned 2011

Forord

Limboland – ordet og oversættelser

Starter man et projekt, så kan det være en fordel at give projektet et navn. Navne giver aktiviteterne en retning og siger noget om forfatterens hensigter; de skaber genkendelse og identifikation. Navne er en stor hjælp, når der skal sættes ord på oplevelser og når oplevelser skal blive til erfaringer. Navne er med andre ord nyttige redskaber; jo mere præcist den valgte betegnelse rammer aktiviteterne, intentionerne og målsætningerne, jo nemmere kan man kommunikere om den. Da Limboland blev planlagt og gennemført, må én af opgaverne have været at finde det rette navn.

Når man går i gang med at evaluere et projekt, så får man så at sige navne, begrebet og betegnelser i medgift. De står som urokkelige og uforanderlige størrelser over den aktivitet, man skal sige noget om i evalueringen. Limboland er Limboland – og at det forholder sig sådan, er en god ting. For evaluatorene er ikke betegnelserne og slet ikke projektets navn. Alligevel må man som evaluator en gang imellem stoppe op og spørge sig, hvorfor projektet netop har fået denne betegnelse, hvad siger ordet mig og hvad er dets konnotationer. At se på navnet er den første port, der skal åbnes i forsøget på at opspore ideen bag og meningen med projektet.

Limboland er ikke et særligt kendt ord i det danske sprog. Derfor har betegnelsen fremkaldt en række forskellige udlægninger i de medier, der har omtalt Zentropas projekt. Limboland er blevet oversat med ingenmandsland eller grænseland, udkant eller rand. Der er også blevet bemærket, at grænseland er en særdeles mild gengivelse af ordets oprindelige mening. Ser vi på udtrykket *at være i limbo*, så finder man en sammenstilling af ord, der virker noget stærkere; en person er i limbo, når han/hun er fanget i en ubehagelig form for handlingslammelse. Om denne udlægning er mere rammende, kommer jeg senere tilbage til.

Limbo eller limbus betyder kant eller grænse; limbo er imidlertid et meget stærkt billede for en tilstand eller et sted, hvor personer, der uønskede, udstødte eller ikke-accepterede, er tvunget til at opholde sig. Ordets appel er stærk, fordi stedets negative egenskaber bliver ekstra tydelige, når de sammenholdes med dets positive modbillede. Det er steder, hvor der hersker fred, lyksalighed og harmoni. Ordet har en religiøs betydning; men motivet er tit blevet brugt i skønlitteraturen – også nu om dage.

Limbus er i dens religiøse betydning tæt koblet til den katolske lære om arvesynden, som betegner menneskenes almene tilstand af syndighed. Læren om limbus er gennem tiderne blandt katolske teologer noget omstridt, dens udlæg-

ning har skiftet en del. Paven har i 2007 nedtonet lærens praktiske betydning; men den er dog aldrig blevet helt opgivet.

I den katolske troslære skelnes mellem *limbus patrum* og *limbus puerorum*. Limbus betegner helvedets yderste kant, dvs. limbus er en del af helvedet. Det er især konceptet *limbus puerorum*, som har været med til at præge ordets frygtindgydende betydning, fordi det gælder børn - børn, der ikke er døbt eller ikke kunne døbes, og er udelukket fra Guds beskuelse og nåde. De har med andre ord ingen mulighed for at blive frelst og komme i paradiset, selvom de er frie for enhver personlig skyld. Det er alene arvesynden, der forhindrer dem i at forlade *limbo* og at blive optaget i de frelstes rige.

Nu er det ikke kun den religiøse brug, der har indflydelse på ordets betydning. Også i skønlitteraturen har man benyttet sig af *limbus* som motiv. Limbus betegner i Dantes *Den Guddommelige Komædie* det sted, hvor filosoffer, forfattere og videnskabsmænd er nødt til at opholde sig, alene fordi de er født i en før-kristelig tidsalder eller levede i ikke-kristne kulturer. Skikkelser som Homer, Aristoteles eller Ovid må tilbringe resten af deres liv uafrelost i *limbo*. Dante er dog barmhjertig, når det gælder hans kollegaer; de er ikke dømt til at lide fysiske smerter, men deres sind bliver plaget af en evig længsel; de vil savne den salighed, der kun tilkommer de rettroende. Selv i vor sekulære tid bruges limbus som motiv. Den irske digter og nobelprisvinder Seamus Heaney fortæller i digtet *Limbo* om et barnemord. Limbo bliver til det sted, hvor havet er fjernest og så salt, at selv Guds sårede hænder ikke formår at redde barnets sjæl. Limbo er befolket af de afdøde børns sjæle, hvis kolde glitren spejles i havet.

Ordene *limbus* eller *limbo* fremkalder meget stærke billeder – også på grund af ordets religiøse oprindelse. Det er følelser som skam og skyld, indespærrethed og håbløshed, uforløst længsel og forgæves venten, der baner sig vej i en fremmed, måske absurd verden – i en verden, hvor man ikke har et valg. I ordet Limboland indgår de ovennævnte betydningsmæssige aspekter. Derfor mener jeg, at ordets oversættelse ikke bør være for moderne. Når der skrives om Zentropas projekt *Limboland*, at det handler om at leve på kanten af loven og om at få en ny chance, så bliver et eksistentielt foretagende til et socialpædagogisk projekt. Det sammen gør sig gældende, når limboland oversættes med grænseland og de unge, der medvirker i projektet, fremstilles som personer, der er fanget i grænse- eller ingenmandslandet mellem dansk kultur og en anderledes etnisk kultur. Limboland er heller ikke nødvendigvis en øvelse i interkulturel kommunikation. Hvad er Limboland er så? Det kommer jeg ind på i næste kapitel.

Limboland – baggrunden for projektet

Projektet: Limboland

Limboland er et projekt, der handler om sårbarhed, desperate livshistorier og manglende anerkendelse, om vrede, isolation og stigmatisering, om respekt, overlevelse og om at finde sig selv. Limboland er et projekt med og for unge, der kommer forskellige steder fra, som nu bor i Danmark og er tvunget til et liv på samfundets yderste kant. Her gælder andre normer og værdier, også fordi de i det danske samfund gyldige normer og værdier ikke er blevet oplevet som inkluderende.

De unge, projektet handler om, er outsiders; de befinder sig et fiktivt sted, der i filmen har fået betegnelsen limboland. Deres realitet kan karakteriseres ved *at være i limbo*. Modsat den gængse betydning befinder disse unge sig dog ikke i en situation af ekstremt handlingslammelse. Tværtimod er deres livsverden fuld af handlinger; men handlingerne har en særlig dynamik og logik; action og råhed, kamp og konflikter vidner om desperation, der til syvende og sidst bunder i ikke at vide, om man hører til og hvor man hører til. Der tales et aggressivt sprog; og kropssproget signaler uforsonlighed. Desperation og aggressivitet er to sider af samme sag. Limbolandet er således en metafor for alle de udsigtsløse forsøg på at blive anerkendt, inkluderet og afholdt.

Det kan i den forbindelse være ligegyldigt, om *at være i limbo* er selvforskyldt, beror på en projektion eller er resultat af en direkte eksklusion. Interessant er udelukkende spørgsmålet, om det er muligt at finde veje og udveje, der hjælper såvel de unge som samfundet med at bryde eksklusionsspiralen: manglende accept fører til desperation, desperation bliver grobund for åbenlys afvisning, og afvisning medfører foragt. Enden på det hele er, at der eksisterer adskilte verdener med hver sine normer og værdier og med brændte broer imellem sig.

Som det fremgår af Filmselskabet Zentropas beskrivelse fra 2007, er *Limboland* et projekt, som ønsker at gøre noget ved eksklusionsspiralen.

De er fanget i et slags "limboland" afskåret fra det normale samfund, og overladt til sig selv med deres tilsyneladende allerede afgjorte skæbner; deres brødre i fængsel, venner på stoffer og gravide teenage-søstre. De drømmer kun om at blive sportsstjerner eller rappere med uenlige mængder af "bling, penge og kællinger", en verden hvor "respekt" er det eneste som betyder noget, og som er værd at forsvare – selv med livet som indsats. (Projekt Limboland; Zentropa 2007)

Projektet *Limboland* er Zentropas forsøg på at skabe realistiske og bæredygtige alternativer for en gruppe unge mennesker; de er efterladte og glemte og er

tvunget til at føre er liv på kanten af det samfund, de tilfældigvis er havnet i. Som samfundsprojekt i Danmark gælder det om at mindske afstanden mellem eksisterende livsformer eller i det mindste at skabe forståelse for forskelligheden.

Det er interessant at se nærmere på, hvad *projektet Limboland* går ud på, hvilke dele projektet består af og hvilke aktiviteter der er knyttet til de enkelte dele. En redegørelse for Zentropas projekt bidrager måske til bedre at forstå, hvilken rolle og funktion folkebibliotekerne indtager i forhold til projektets helhed.

Projektets perspektiver

Limboland er mere end en film og en dialogrejse med tilsvarende debatmøder. Selvom pressen inkl. den biblioteksfaglige presse frem for alt har fokuseret på filmen og debatten, udgør disse elementer kun en tredjedel af hele aktivitetsporteføljen. I receptions- eller formidlingsdelen møder filmen sit publikum; den provokerer en reaktion. Reception og formidling bliver især vigtige, så snart filmens kontekst er den aktuelle og kontroversielle integrationsdebat i dagens Danmark. Det der står til debat i dialogrejsens arrangementer er filmens påstand om, at de unge er det moderne Europas efterladte og glemte.

Når de unge skuespillere fra filmen *Limboland* aktivt deltager i formidlingsprocessen, så provokerer de i to henseender en stillingtagen. Filmen efterlader en del spørgsmål. På den ene side udstråler den en særlig autenticitet, der direkte udspringer af de unges livsform, sprog og adfærd. Som tilskuer kan man ikke undgå at lægge mærke til, at de unges vrede, desperation og aggressivitet er hentet indefra. Vreden er så at sige ægte. I den efterfølgende debat bliver publikummet på den anden side konfronteret med nogle unge, som udstråler en myndighed, klarhed og veltalenhed, der står i skærende kontrast til filmens udsagn. Når de unge besvarer spørgsmål, forklarer deres syn på *Limboland* eller udlægger hverdagens integrationsproblemer, så optræder de som eksperter – måske eksperter i eget liv.

Debatmøderne og filmen tilsammen efterlader en opløftende indsigt. Det er en kendsgerning, at der findes efterladte, glemte og vrede unge i dagens Danmark; men det er lige så sandt, at det kan lykkes at bryde eksklusionsspiralen, når vi udviser ansvar og gør noget for og sammen med disse unge. Filmen kan ikke stå alene; den skal formidles via debatten. Uden debat forbliver filmens tema uforløst. Filmen og debatten er hinandens modpoler; den ene part kan ikke eksistere uden den anden.

Udover at vise filmen *Limboland* med efterfølgende intens debat er projektet *Limboland* også kendetegnet ved et iøjnefaldende uddannelsesperspektiv. Ud-

dannelsen skal i den sammenhæng forstås ret bogstaveligt, nemlig som formidling af nogle elementære færdigheder og kompetencer. At der overhovedet har været tale om uddannelse, hænger sammen med, at filmen er blevet produceret med skuespillere, der ikke har gennemløbet en formel uddannelse til skuespillere. Skuespillerne blev fundet i et omfattende castingforløb og skulle trænes i at stå på scenen.

Instruktøren Jeremy Weller har tidligere arbejdet med marginaliserede unge og scenisk fremstilling. Man må derfor gå ud fra, at han har erfaringer med at inddrage de unges livsverden og livsform, når det gælder om at producere en film. Han beskriver metoden således:

Jeg opfordrer de unge til at spille, fortælle og vise deres historier. Jeg træner dem i at indfange øjeblikkets rå spænding, Sammen overfører vi det til dramaet. Arbejdet er virkeligt, spændende og farligt, fordi det involverer sandheden om de unges liv, som ofte leves på kanten af samfundet, på et sted uden grænser og uden begrænsninger. (Projekt *Limboland*; Zentropa 2007)

I evalueringens øjemed er det nu ikke så centralt at komme ind på, om filmen er blevet produceret med professionelle skuespillere eller amatører. Imidlertid er det ret centralt for formidlingen af filmens budskab at holde sig for øje, at de unge ikke var professionelle skuespillere. De var ikke i besiddelse af en afprøvet teknisk kunnen. Zentropas projektkoordinator Jesper Jarl Pedersen forklarer i et interview (28.12.2010), hvilke særlige udfordringer, der var forbundet med at fremstille *Limboland*. F.eks. blev de enkelte scener kun optaget en gang, fordi scenernes indhold efter alt at dømme ville skifte markant ved anden optagelse. Man måtte desuden være opmærksom på, at det kan være anstrengende og udfordrende for de unge at lave en film på den måde. For filmens fiktive virkelighed lægger sig tæt op af de livsformer, som *Limbolands* skuespillere har været i berøring med.

De unges professionalisme bestod imidlertid ikke i specifikke tekniske færdigheder eller kunstneriske udtryksmuligheder. Filmens fascination findes derimod i den autenticitet, der netop udspringer af den livsform og livsverden, som *Limbolands* unge skuespillere præsenterer gennem livsnære fortællinger. Autenticiteten afspejler sig i og understøttes af filmens specifikke formsprog.

Med til projektets uddannelsesperspektiv hører også, at filmselskabet Zentropa har været sig sit sociale ansvar bevidst. Man har derfor tilbudt de involverede unge en formel uddannelse. Ifølge projektbeskrivelsen (2007) består uddannelsesmulighederne i en slags mesterlære, hvor de stifter bekendtskab med en række højtspecialiserede funktioner inden for filmbranchen. Desuden skulle de

unge støttes gennem vejledning og coaching. At projektets uddannelsesperspektiv er vigtigt ikke mindst for de unge, fremgår af Limbolands deltagelse i en landsdækkende uddannelseskonference i Odense i 2008. Efterfølgende udsagn viser, hvordan eksklusionsspiralen kan brydes.

Zentropa siger, de har brug for os til at få lavet den film – de siger ikke, at vi har brug for dem. Og når de voksne åbner sig for os, åbner vi os for dem. Og så er de henrykte over at få lov til at vise, hvem de er, for »I kender os jo ikke og ved ikke, hvordan vi tænker.« (Uddannelse til alle; Gymnasieskolen 12/2008)

Projektets tredje perspektiv består i selve det at producere en film. Jeg vil her dog ikke redegøre for produktionsprocessen. Interessant er derimod at se lidt nærmere på filmen som færdigt produkt, fordi det er den, der har dannet udgangspunkt for dialogrejsen og formidlingen.

Scenen er et mørkt rum; kulissen består af sparsommeligt møbler – for det meste stole. Jeg ved ikke, om scenografien for filmen *Limboland* lignede de oprindelige illustrationer. Her er et maleri med titlen *Christ in Limbo* fra omkring 1575.

Skuespilholdet består af 6 unge mænd og 2 unge kvinder, alle sammen med anden etnisk baggrund end dansk. Om man skal medregne instruktøren og hans assistent som en del af holdet, kan diskuteres. De griber ind og diskuterer med skuespillerne og med hinanden, om én af episoderne kan være for stor en emotionel udfordring for skuespilleren. Deres intervention og drøftelser blev optaget og gengivet i filmen. Instruktørens indgriben og den korte efterfølgende debat viser, hvor udfordrende og skrøbelig den form for scenisk arbejde kan være. Grænsen mellem filmens fiktive fortællinger og de unges livshistorier, deres oplevelser og erfaringer, er åbenbart ret flydende. Måske er det derfor, at Zentro-pa har givet *Limboland* den noget flertydige betegnelse et *virkelighedsbaseret drama*.

Filmens tema er som sagt unge, der er sårbare og traumatiserede, kulturelt rødløse og socialt glemte. Deres drømme og nederlag, forventninger til fremtiden og erindringer om en ofte rædselsfuld fortid løber som en rød tråd igennem fortællingen. Værdikonflikter, betydningen af traditionen eller afvigende holdninger til kønsforskelle er et andet fokuspunkt. Vold, aggressivitet og respekt er et tredje emne.

Filmens har intet gennemgående plot, men består af en række episoder, der tematisk hænger sammen. I episoderne gengives de konflikter, som unge, der lever et liv på samfundets yderste kant, der har været på flugt eller i fængsel, bliver udsat for og udsætter hinanden for. Det tema, der binder de forskellige episoder sammen, er spørgsmål som: Hvem er jeg? Hvilket liv er jeg tvunget til at føre i en verden, der har glemt mig eller ikke vil vide af mig? Hvor svært er det at stoppe op og blive inkluderet? Eller spurgt på en anden måde: Hvordan kan jeg forlade Limbolandets mørke rum og realisere de længsler, som er del af mit liv og som hidtil ikke kunne virkeliggøres?

Temaet *identitet* bliver godt illustreret af episoden med Safaa, som er en ung mand i begyndelsen af 20-erne med irakisk baggrund. Safaa spørger sig selv i en lille episode, hvilken livsform han kan vælge og om han overhovedet har et valg. Når der så er truffet et valg, vil det sandsynligvis medføre et identitets-skift. Kan skiftet accepteres af ham selv? Og vil det blive accepteret af andre?

Den første livsform, Safaa kommer i tanke om, er den af en småkriminell, der sælger hash og sørger for, at han bliver respekteret i miljøet. En dansk identitet, som er hans bud nr. 2, bliver udelukket, fordi hans dansk er for kummerligt. En god muslim kan han heller ikke blive, fordi han drikker. Safaas positive livsdrøm består i at undervise børn i dans; at være danselærer, at have en egen danseskole og få anerkendelse af glade børn og tilfredse forældre – den fortælling om livet som danselærer fremkalder et stort smil og et tilfreds ansigtsudtryk hos ham. Muligheden udelukkes dog hurtigt; for han har ikke folkeskolens

afgangseksamen – alt for svært er hans kommentar. Og endelig er der livet som tough guy, som er den anden, om man vil, den negative livsdrøm, som består i et udfordrende og hårdt liv med masser penge, sprut og piger; livsformen som tough guy bliver ikke videre kommenteret.

Den sceniske opsætning er enkel; i det mørke rum står fem stole i en rundkreds. Stolene er ligeledes mørke. Safaa kommer ind fra siden. Valget mellem de mulige livsformer sker ved, at han går fra den ene stol til den næste og indimellem sætter sig på dem. Han fortæller om de liv, der knyttes sig til valgene. Så snart muligheden forkastes, bliver stolen væltet og Safaa går til den næste. Episoden slutter med, at Safaa ikke har et andet valg end at blive gangster. Valget gør ham ikke glad; imidlertid er de krav, der er forbundet med alternativene, for store. Hjælp kan han ikke regne med. Der fører med andre ord ingen vej ud af *Limboland*. At udforske livets muligheder endte som det begyndte: at leve et liv som gangster.

Limbolands perspektiver – en opsamling

Limboland er et integrationsprojekt, der består af tre dele: en uddannelsesdel, en filmdel og en formidlingsdel. Hele projektet er bygget op omkring påstanden om, at der findes en gruppe unge i Europa, der er efterladte og glemte, som altid er på vej væk fra noget og aldrig på vej hen imod noget. Der leves et liv på den yderste rand af vores samfund. De har svært ved at realisere deres drømme og ønsker og *Limboland* forbliver deres skæbne. Filmen tager et eksistentielt tema op. Den viser, at menneskene er isoleret fra hinanden og fra dele af sig selv. Ensomhed og fremmedgørelse, manglende anerkendelse og meningsløshed bliver iscenesat gennem barske livshistorier.

Limboland viser med al tydelighed, at personerne i de enkelte episoder godt ved, at de ikke er som alle andre, at de er afvigere og stigmatiserede. Samtidig opfordrer filmen også til at drøfte og om muligt besvare spørgsmålet, hvordan behandler et rigt samfund sine afvigere: Behandles de som det onde, der skal gemmes væk i institutioner eller i andre reservater, hvor de er overladt sig selv og stemplet som bundfald og pak? Og er det i orden? Fortællinger og billeder, bygget op omkring livshistorier, giver indblik i udviklinger, motiver og beslutninger, der knytter sig til den enkeltes skæbne.

Men filmen kan ikke stå alene; den er direkte afhængig af uddannelses- og formidlingsdelen. Formidlingen er nødvendig af to grunde. For det første skulle det forklares, at de unge ikke spiller deres egen livshistorie, selvom de optræder under deres rigtige navne. Der er forskel mellem socialrealistisk og er *virkelighedsbaseret* drama. For det andet skulle publikummet inviteres til at tage stilling til filmens tema. Isolation, fremmedgørelse og meningsløshed skulle udfor-

skes - sammen med de unge skuespillere og produktionsholdet fra *Limboland*. Gennem formidling og debat skulle der opbygges en viden og et fælles ansvar, hvad angår de glemte unges problemer. Denne samhørighed, kunne man håbe, vil føre til konstruktive løsninger. Publikummet skulle aktiveres gennem scenisk provokation.

Uddannelsesperspektivet viser Zentropas sociale ansvar. Selvom filmselskabet ikke er et uddannelsessted, har man i forbindelse med produktionen af filmen *Limboland* understøttet de unge skuespillere i at uddanne sig. Modellen kunne også i formidlingsøjemed være en slags rollemodel for andre organisationer og virksomheder.

Hvilken rolle biblioteker og andre kulturinstitutioner spiller og hvilke opgaver de varetager i forbindelse med projektet *Limboland*– dette gør jeg rede for i næste kapitel.

Arrangement - Limboland - film- og debatarrangement om integration

Hvordan går det med integrationen i Helsingør? Medborgercenter Vapnagård og Integrationsrådet i Helsingør inviterer alle interesserede til film- og debatarrangement, hvor vi tager temperaturen på integrationen i Helsingør.

Filmselskabet Zentropa har i tæt samarbejde med en gruppe unge med etnisk minoritetsbaggrund lavet filmen *Limboland*. Filmen bygger på de unges personlige historier, som er både barske, rørende, provokerende og går tæt på.

Lille Scene

Limboland - film- og debatarrangement om integration

Entré: Gratis

Dato: 31.01.2011

Tidspunkt: kl. 19:00

Rammen: ansøgning, succeskriterier og organisering

Den overordnede ramme

Det er jo ingen selvfølge, at biblioteksvæsenet inviteres direkte ind i et filmprojekt som *Limboland*. Spillefilm distribueres normalt gennem biografer; film til undervisningsbrug kan rekvireres gennem Center for Undervisningsmidler. At skolebiblioteker og folkebiblioteker inddrages i distributionsprocessen hænger muligvis sammen med, at *Limboland* ikke udelukkende er beregnet til pædagogiske formål - en opgave, som varetages af skolerne og andre uddannelsessteder.

Filmen har et mere bredt folkeoplysende sigte, idet den gør opmærksom på en gruppe mennesker, der i medierne enten omtales negativt eller er blevet glemt. Filmen oplyser om denne gruppe mennesker og deres livshistorier; og formidlingen af den type oplysninger er vigtig, idet de kan bidrage til, at man drøfter vores og samfundets holdninger og værdier. Spørgsmålet er bare, hvilke arenaer der bedst er egnede til at debattere kontroversielle holdninger i en konstruktiv ånd. Folkebiblioteker er offentlige institutioner og forankret i nærsamfundet. Og folkebiblioteker har anselige erfaringer med folkeoplysende aktiviteter.

Når biblioteksvæsenet så valgte at gå ind i *Limboland*, sagde man i udgangspunktet også ja til en bestemt formidlingsform. Filmen *Limboland* kan, som allerede sagt før, ikke stå alene. Den kræver debat; en anden formidlingsform end debatten ville have været malplaceret i forhold til intentionerne bag projektet. Nu er oplysning og debat ikke nødvendigvis to sider af samme sag. Derfor må man gå ud fra, at deltagelsen i Zentropas projekt *Limboland* har været en udfordring – måske især for folkebibliotekerne.

Limboland – ansøgning

Det fremgår af ansøgningen til ”Styrelsen for Bibliotek og Medier” fra november 2009, at Zentropa har inviteret bibliotekerne i Århus, København og Odense til at udvikle en dialogrejse, hvor filmen *Limboland* er i centrum. Målgruppen for dialogrejsen er bibliotekerne og deres brugere. I ansøgningen fremhæves desuden, at aktiviteterne skal være dialogbaseret, fremme forståelsen og have en brobyggende, dvs. en inkluderende effekt.

Den overordnede hensigt har været, at der skulle bygges bro mellem unge, institutionerne og lokalsamfundet. *Limboland* appellerer i særlig grad til alle unge; som integrationsprojekt gælder det dog også om at invitere unge med anden etnisk baggrund end dansk; for disse unge er med til at præge ungdomskulturen i Danmark. Nøglen har fra bibliotekernes side været begrebet *medborgerskab*. Medborgerskab ses i biblioteksfaglig kontekst som den enkeltes forpligtelse til aktivt at deltage i samfundslivet; og bibliotekernes funktion består således i at skabe fora for samfundsrelaterede aktiviteter, igennem oplysning, læ-

ring og formidling at bidrage til en kritisk og konstruktiv dialog i nærsamfundet og blandt andet i at organisere social kapital gennem partnerskaber. Man kan formode, at Zentropas henvendelse først og fremmest relaterer sig til to af de nævnte aspekter: nemlig a) oplysning og læring; b) at styrke sammenhængskraften gennem partnerskaber.

For bibliotekerne betyder Zentropas invitation en chance og en større udfordring. Dannelsen af partnerskaber med filmselskabet Zentropa lader bibliotekerne fremstå som dynamiske aktører på medieområdet. Imagegevinsten er enorm. På lokalt plan kan bibliotekerne desuden styrke deres samarbejde med andre offentlige og private institutioner ved at henvise til Kooperationen med filmselskabet. At indgå partnerskaber rummer derudover et stort udviklingspotentiale, der styrker bibliotekernes innovative og fremadrettede udviklingsaktiviteter.

Samarbejdet med Zentropa angående *Limboland* kan imidlertid være noget tveægget, idet filmens indhold er kontroversiel og konfronterende. Man kan desuden forestille sig, at filmen vil virke polariserende. Når der lægges op til debat, kan det næsten ikke undgås, at der vil dukke stærke meninger og holdninger op. Hvis dette ikke er tilfældet, så lever filmen ikke op til de forventninger, der er knyttet til projektet *Limboland*.

I dag ser folkebibliotekerne mest sig selv som en serviceinstitution, der henvender sig til alle borgere uanset deres politiske, religiøse eller etiske overbevisninger. Det er især denne selvforståelse som neutral aktør, der kunne blive udfordret af en film som *Limboland*. For filmens budskab er ikke neutralt. På den baggrund er det noget overraskende, at man i ansøgningen fortolker formidlingsopgaven ret omfattende.

Bibliotekerne vil ikke kun stå for formidling, men vil gennem involvering af sine brugere – og dele af lokalsamfundet – medvirke til, at en filmproduktion folder sig ud som et helt integrationsprojekt. Vi benytter filmen til at indgå som kommunikationsværktøj udover det boglige og får fat i mange unge, der ikke normalt er tiltrukket af biblioteket. (Ansøgning om tilskud fra Udviklingspuljen for folke- og skolebiblioteker 2010)

Bibliotekerne ønsker at medvirke til, at filmproduktionen folder sig ud som et landsdækkende integrationsprojekt. Det betyder for det første, at bibliotekerne sørger for de praktiske opgaver i forbindelse med formidling af filmen. Det vil sige: oplysning om filmen, invitation af brugerne, kontakt til relevante interessenter, organisering af debattmøder, koordinering af arrangementsrækken i forhold til Zentropa, opsamling af resultaterne fra møderne. For det andet vil bib-

liotekerne aktivere deres brugere, således at der kommer gang i integrationsprocessen i lokalsamfundet. Det vil sige, at politikere, interesseorganisationer, det lokale erhvervsliv og frivillige grupperinger motiveres til at bidrage til integration af unge med anden etnisk baggrund end dansk. For det tredje forventer man, at biblioteker via *Limboland* formår at tiltrække et biblioteksfernt brugersegment.

Succeskriterierne

På denne baggrund formuleres en række succeskriterier, der trods alt er mere afdæmpede sammenlignet med de ovennævnte intentioner og målsætninger. Man vil for det første interessere og involvere mindst 20 kommuner/biblioteker i dialogrejsen; for det andet går man ud fra, at mindst 50-100 personer per kommune møder op for at se filmen; for det tredje skal der skabes viden og læring om, hvordan man på tværs af biblioteker kan arbejde sammen om større eksterne produkter (så som *Limboland*) og aktiviteter; og for det fjerde ønsker man at ændre de deltagende unges opfattelse af deres fremtidsmuligheder.

Succeskriterierne kan deles op i tre grupper. Vi har med en kvantitativ del at gøre, hvor der fokuseres på bibliotekernes mobiliseringsindsats. At evaluere denne del er ikke forbundet med større metodiske udfordringer. Så har vi en del, der vedrører de erfaringer, som de deltagende biblioteker har gjort sig ved at arbejde sammen om filmen *Limboland*. Her er der tale om erfaringsopsamling; den slags opgaver påhviler i reglen projektledelsen, men de lader sig nemt evaluere. Den tredje gruppe udgør en kompleks størrelse, der omfatter mulige holdningsændringer. Komplexiteten består således i, at man ikke nærmere har bestemt, hvad der menes med fremtidsudsigter. Det er uklart, om vi taler jobmuligheder eller de unges generelle syn på og forventninger til fremtiden. Det er heller ikke klart, om der differentieres mellem etniske danskere eller unge med anden etnisk baggrund. Set med evalueringens øjne, vil jeg komme med et ret tentativt svar på spørgsmålet, om dialogrejsen og debatmøderne har rykket på de unges fremtidsmulighederne.

I forbindelse med projektets succeskriterier er det endvidere vigtigt yderligere at anmærke to ting. *Limbolands* dialogrejse og debatmøder arrangeres af skoler, af folkebiblioteker, af skoler i samarbejde med folkebibliotekerne eller af medborgercentre. Det vil sige, at vi har med ret forskellige fora at gøre. Mulighederne for at påvirke de unges fremtidsmuligheder afhænger i høj grad af den institutionelle ramme, aktiviteterne foregår i. Det er den første anmærkning.

Dernæst vil jeg også gøre opmærksom på, at *Limboland* handler om unge og ungdomskulturen i Danmark. Men publikummet til filmens tema er ikke kun unge, skolelærere og forældre eller politikere, erhvervslivet eller integrations-

konsulenter. Et potentielt publikum er alle interesserede borgere. Det er påfaldende, at mange af de ovennævnte interessenter anføres i en såkaldt sekundær målgruppe, men at der ikke formuleres succeskriterier i forhold til offentlig debat og publikummets engagement. Når nøgleordet fra bibliotekernes side er *medborgercenter* og *Limboland* som projekt og som film ellers lægger op til, at borgere diskuterer med hinanden, hvad de forstår ved god kulturel integration og social inklusion – så kunne man også have forventet, at borgernes diskussionslyst var så vigtigt et parameter, at man havde betænkt dem med et succeskriterium. Der er en forskel mellem biblioteker som medbrugercentre eller som medborgercentre.

Organisation

Biblioteksdelen af projektet Limboland er organisatorisk forankret hos Odense Centralbibliotek, Århus Kommunes Biblioteker og Københavns Biblioteker. Ifølge ansøgningen er chefkonsulent Jytte Christensen (Odense Centralbibliotek) projektleder for biblioteksgruppen. Projektledelsen er dog senere overgået til områdeleder fra Vollsmose Bibliotek, Kambiz Hoormozi. Samarbejdspartnerne og medansøgere sammen med biblioteksgruppen er Zentropa Entertainment ved Carsten Holst.

I ansøgningen er der desuden skitseret en arbejdsdeling mellem Zentropa, den såkaldte biblioteksgruppe og de lokale biblioteker. Zentropa står for filmfremvisning og debat; biblioteksgruppen tager sig af involvering af de lokale biblioteksenheder; de lokale biblioteker sørger for lokal markedsføring, kontakten til samarbejdspartnerne og de praktiske opgaver i forbindelse med at gennemføre arrangementerne.

Biblioteksgruppen sørger for, at der udarbejdes et idékatalog, der udleveres til alle biblioteker, der indgår i dialogrejsen. Idékataloget tjener som en inspiration til de lokale enheder: Kataloget indeholder forslag til, hvordan man kunne organisere og gennemføre debat- og åbne kulturmøder. Udover den praktisk-organisatoriske del lægger idékataloget også op til aktiviteter, der hjælper de unge, især dem med anden etnisk baggrund end dansk, med at afklare deres fremtidsmuligheder. Refleksion over fremtidsmulighederne er nok tænkt som en opfordring til dialog mellem de lokale politikere og erhvervsdrivende. Det er i hvert fald i den kontekst, de unge skal afklare deres fremtid. Idékataloget blev udarbejdet af Århus Kommunes Biblioteker og Zentropa.

Evaluering – spørgsmål og metoderne

Evalueringens spørgsmål

Ud fra de opstillede succeskriterier fokuserer jeg i denne evaluering på to centrale områder. For det første gælder det partnerskabet mellem biblioteker og filmselskabet Zentropa. Hvordan har partnerskabet og samarbejdet fungeret? Har hver part fået det ud af det planlagte samarbejde, de havde håbet på? Endeligt skal der ses på, hvilke positive og negative erfaringer bibliotekerne har gjort sig, når det gjaldt det lokale samarbejde; det vil sige samarbejdet med interessenter i nærsamfundet.

Det andet spørgsmål, der skal forsøges besvaret, omhandler formidlingsaspektet. Hvordan videregiver man informationer og viden om en gruppe mennesker, der i de danske medier kun har fået negativ bevågenhed? Kan bibliotekerne med udgangspunkt i filmen *Limboland* bidrage til kulturel læring og social inklusion? Hvem er det rette publikum for en kontroversiel og konfronterende film? Samarbejdet mellem biblioteksinstitutionen og filmselskabet åbner op for nye formidlingsformer. Det er ikke sådan, at filmen er et ukendt medie i bibliotekssammenhæng. Den interessante udfordring for bibliotekerne består således i at bevæge sig rundt i et grænseland mellem kulturel integration og social inklusion.

Evalueringens metoder

Til evalueringen af *Limboland* anvendes først og fremmest en kvalitativ tilgang. I denne sammenhæng bruges en række forskellige metoder, som jeg kort vil gøre rede for.

- Jeg har set nærmere på en del **dokumentarisk materiale**; på den ene side drejer det sig om rapporter, interviews og beretninger i forskellige medier, der tilsammen siger noget om Zentropas hensigter med projektet *Limboland*. Det centrale spørgsmål har været: Hvilke målsætninger har Zentropa med *Limboland*? På den anden side har jeg brugt dokumenter fra biblioteksvæsenet. Her har jeg interesseret mig for, hvordan bibliotekerne har fortolket Zentropas projekt, hvad de har lagt vægt på og hvilke aktiviteter de har sat i gang. Pressemeddelelser, plakater, artikler i biblioteksfaglige medier eller biblioteksgruppens idékatalog har været genstand for nøje læsning
- Hvad angår samarbejdet mellem bibliotekerne og Zentropa har jeg interesseret mig for den konkrete udformning af partnerskabet. I denne forbindelse har jeg talt med bibliotekernes projektledelse og Zentropas projektkoordinator. Samtalerne blev afholdt separat og blev båndet. Her blev der især fokuseret på kommunikation, forventningsafstemning og håndtering af konflikter i tilfælde af, at der havde været nogen.

- Desuden blev der sendt et **spørgeskema** og et **selvevalueringskema** til de biblioteker, der har været med til at organisere den såkaldte dialogrejse, gennemført de enkelte debatmøder og har opbygget lokale netværk. Selvevalueringsrapporten havde til formål at få en fornemmelse for den arbejdsindsats og de ressourcer, som bibliotekerne har bidraget med til fællesprojektet. Spørgeskemaer skulle fortælle noget om, hvilket output projektet førte med sig for bibliotekerne. Skemaerne blev sendt ud i elektronisk form.
- Hvad angår antallet returnerede spørgeskemaer, så kan jeg oplyse, at der deltog 20 biblioteker – nogle dog med flere arrangementer. 12 biblioteker har returneret spørgeskemaet. En svarprocent der ikke imponerende, men som må betragtes som tilfredsstillende.
- Et mindre **casestudie** skulle give indblik i, hvordan dialogrejsen, debatmødet og integrationsaktiviteterne spillede sammen. Valget faldt af to grunde på Helsingør og Medborgercenter Vapnagård. For det første har Medborgercentret organiseret et af de første møder og det sidste møde, som blev afholdt i slutningen af januar 2011. For det andet var det et medborgercenter, der organiserede møderne. Jeg deltog så i det sidste møde, der fandt sted i Helsingørs nye kulturcentrum, gennemførte et interview med arrangøren og samlede flittigt materiale ind til udformning af casestudiet.

Det er nødvendigt at kommentere de brugte metoder især i forhold til det succeskriterium, der hedder: at rykke på de deltagende unges opfattelse af deres fremtidsmuligheder. Jeg er lidt tøvende over for den tanke, at et enkelt arrangement vil have en afgørende indflydelse på, at de unge ser lysere på fremtiden. Det er ligeledes svært at forstille sig, at informationer og en konstruktiv debat direkte vil føre til en holdningsændring hos den pågældende målgruppe.

Går man endelig ud fra, at der på enkelte debatmøder rent faktisk bliver mobiliseret så mange ressourcer, at mulighederne for unge og især for unge med anden etnisk baggrund end dansk vil ændre sig, så er denne ændring vanskelig at måle. Ressourcetilførslen vil først have en effekt i en fremtid, som ligger hinsides evalueringens tidsperspektiv. Derfor har jeg besluttet at vurdere den stemning, der har været på debatmøderne, og om der efterfølgende har været overvejelser om at fortsætte med lignende aktiviteter fremover.

At organisere en dialogrejse

Partnerskab: tillid, ressourcer og forventninger

Partnerskaber er en platform, hvor to eller flere af hinanden uafhængige organisationer har aftalt at arbejde sammen for at realisere fælles interesser eller nå bestemte, veldefinerede mål. Man kan tilføje ”strategisk”, når man ønsker at understrege, at indgåelsen af partnerskabet er af central betydning for organisationer og rækker langt ud i fremtiden. Grundtanken bag partnerskabet er, at hinandens ressourcer og specifikke spidskompetencer samles; derved danner man en modvægt mod de begrænsninger, som den enkelte part har.

Formålet med partnerskaber er enten at løse nogle opgaver på en effektiv og lønsom måde eller sikre sig nogle fordele på et marked, der er i stærk konkurrence. Om partnerne selv er potentielle konkurrenter for hinanden, afhænger i høj grad af, om de agerer på det samme forretningsområde. Hvad angår samarbejdet mellem biblioteker og Zentropa, vil jeg dog mene, at de to organisationer normalt færdes på adskilte områder. Der er næppe tale om et indbyrdes konkurrenceforhold. Men selv om man ikke konkurrerer med hinanden, vil der ofte eksistere forskellige interesser.

At indgå et partnerskab er betinget af at flere forudsætninger er opfyldt. For det første kræver et samarbejde, at man har respekt for hinanden og tillid til hinandens viden, kunnen og kompetencer. For det andet er det vigtigt at have penge, tid og mandskab til, at man selv udfylder partnerskabet med liv. I mange tilfælde betyder partnerskaber, at man lærer af hinanden og med hinanden. Videndeling og udveksling af kompetencer er direkte afhængige af, hvor meget partnerne er villige til at investere i fællesskabet. Jo mere den ene partner investerer af sin viden jo nemmere og mere intenst bliver adgangen til de andres kompetencer. Samtidig får man lov til at udnytte egne spidskompetencer.

Ulemperne kan til gengæld bestå i, at partnerskaber ofte bliver ret tidskrævende og ressourceintensive; det er derfor vigtigt på forhånd at gøre sig klart, om organisationen har de fornødne ekstraressourcer. Selvom partnerskaber ikke baserer sig på konkurrence, men samarbejde, kan interessekonflikter aldrig helt udelukkes. Syn på tingene ændrer sig, nye interesser ændrer på magtbalancen, strategiske mål skifter – alt det kan medføre, at medspillere bliver til modspillere. Fordi partnerskaber er et samarbejde med en bestemt tidsramme, så er det vigtigt hele tiden at være bevidst om, hvad meningen med og ånden i det aktuelle samarbejdsprojekt er. De gensidige forpligtigelser, som partnerne har overfor hinanden, kræver som udgangspunkt, at man bruger tid på at afstemme sine forventninger og at opbygge tillid.

Åkerstrøm Andersen har formuleret ideen bag partnerskaber på en klar og provokativ måde. For ham erstatter partnerskaber gamle kontraktbaserede samarbejdsformer. Komplekse samfund er præget af en uforudsigelighed, der skal og kan modsvares af stor fleksibilitet i samarbejdet. Indgår man i et partnerskab, siger Åkerstrøm Andersen, indgår man et løfte om senere at indgå løfter. Fremtidige forpligtelser bygges på tillid og en god forståelse for hinandens forventninger og ønsker.

Vurdering af samarbejdet mellem bibliotekerne og Zentropa

I mine interviews med bibliotekernes projektledelse, Lene Boll og Kambiz Hormoozi og Zentropas projektkoordinator, Jesper Pedersen, formulerede begge partnere, at de overordnet var særdeles tilfredse med samarbejdet.

Jesper Pedersen lægger ud med en overordnet vurdering af deres samarbejde; han har kun ros til overs for den måde, samarbejdet med de enkelte biblioteker og Odense Centralbibliotek, og her især Lene Boll og Kambiz Hormoozi fungerede på. Det er først og fremmest entusiasmen og glæde, der udgør ånden i dette partnerskab.

Samarbejdet mellem bibliotekerne og Zentropa har været rigtig fint; det har været spændende for os, der kommer fra filmbranchen, at samarbejde med nogen, der var meget engageret. Det har været nyt og spændende. Der var en stor entusiasme, hvilket kunne mærkes hele vejen rundt. Der var en stor glæde, når arrangementet lykkes og der kom masser af mennesker. Og ligeledes kunne man også mærke, at der var en stor skuffelse, når der ikke mødte så mange mennesker op, som vi havde forventet. Så man kan sige: selve samarbejdet med de enkelte biblioteker har været fint og samarbejdet med Odense Centralbibliotek har været rigtig gnidningsfrit. Det var rigtig nemt og er gået rigtig godt. (Interview med Jesper Pedersen; 28. dec. 2010)

Bibliotekernes projektledelse kommer ligeledes med en positiv vurdering af samarbejdet. Her er det især viljen til at kooperere, den nemme adgang til Zentropa og en stor lydhørhed over for bibliotekernes ønsker, der fremhæves som basis for det gode og udbytterige samarbejde.

Samarbejdet med Zentropa fungerede meget fint; vi har ikke noget som helst at sætte finger på i samarbejde med dem. Hver eneste gang, der har været noget, så har de svaret prompte og har været samarbejdsvillige. Zentropa deltog for eksempel i kick-off-mødet, hvor de præsenterede filmen og fortalte om projektet. (Interview med Lene Boll og Kambiz Hormoozi; 4. marts 2011)

Den praktiske tilrettelæggelse af samarbejdet

Der var på forhånd aftalt en arbejdsdeling mellem Zentropa og bibliotekerne angående formidling af filmen *Limboland* og den praktiske tilrettelæggelse af dialogrejsen. Zentropas opgave bestod først og fremmest i at sørge for at sikre, at filmen kunne blive diskuteret. Dette betyder tre ting. For det første skulle publikummet have chancen at møde skuespillerne og diskutere filmens indhold med dem. Det vil sige, at mindst en af skuespillerne skulle være til stede ved de enkelte arrangementer. For det andet skulle Zentropa have mulighed for at forklare beslutningerne, der ligger bag produktionen og som skuespillerne ikke havde indflydelse på; derfor var mindst en fra Zentropas produktionshold med ved dialogrejsens enkelte arrangementer. Desuden skulle Zentropa medvirke til, at bibliotekerne kunne promovere filmen og at dialogrejsen som helhed blev afstemt med bibliotekernes og skolernes ønsker. Til skolebrug havde Zentropa udarbejdet et inspirerende undervisningsmateriale, som dog i nogle tilfælde blev udleveret for sent til skolerne.

En række opgaver, der stort set var komplementære til Zentropas, tilfaldt bibliotekernes projektledelse. Projektledelsen skulle ligeledes sørge for at al aktivitet foregik i partnerskabets ånd. Desuden bestod en vigtig aktivitet i, at bibliotekerne blev opmærksomme på projektet *Limboland*, at de blev interesseret i projektet, bød ind på dialogrejsen og ligeledes sørgede for, at de lokale debatmøder kom op at stå. I den forbindelse skulle der tilvejebringes et idékatalog, der gav inspiration til, hvordan det enkelte bibliotek kunne tilrettelægge debatmøderne. Projektledelsens opgaver kan sammenfattes under stikordene: kommunikation, motivation, promotion, koordinering, orientering og evaluering. Da der er tale om et landsdækkende foretagende, skulle der også tilvejebringes netværk, der ikke var lokalt eller regionalt begrænsede.

Det fremgår af det allerede sagte, at arbejdsdelingen, samarbejdet og partnerskabet mellem bibliotekerne og Zentropa fungerede upåklageligt. Derfor må man også gå ud fra, at forventningsafstemningen mellem partnerne foregik i bedste fordragelighed. Når resultaterne er tilfredsstillende, så kunne det være interessant at se lidt nærmere på, hvilke anstrengelser man har gjort sig for at opnå disse resultater. Og med *man* menes i denne sammenhæng bibliotekerne og her især projektets ledelse.

Kommunikation

Når et partnerskab skal fyldes med liv, så er det vigtigt at afsætte de nødvendige ressourcer til formålet. Et muligt samarbejde kan først føres ud i livet, når kompetencerne supplerer hinanden, når organisationens individuelle tid bliver til projektets fælles tid eller når der investeres i den påkrævede økonomiske,

sociale eller humankapital. Projektkulturen er blevet en del af bibliotekernes hverdag. Med hvert projekt forventes en række aktiviteter, der gnaver sig ind på organisationens normale opgaveportefølje. Selvom det er nemt at indse, at partnerskaber er vigtige, så er de i udgangspunktet ikke andet end et projekt på lige fod med alle andre projekter, man også kunne deltage i.

Som organisation skal man kunne overbevise sig selv om, at projektet er relevant og giver et afkast, før man aktivt deltager i noget, der betyder merarbejde. I Limbolands tilfælde skulle bibliotekaren, skolelæreren eller klubmedarbejderen kunne få øje på merværdien for at sige ja til aktiviteterne. At synliggøre merværdien for Zentropas potentielle samarbejdspartnere (biblioteker, skoler, medborgercentre, kulturhuse) var projektledelsens opgave. Og synliggørelse er ensbetydende med kommunikation.

Og når ressourcer er knappe og der kræves en del egenfinansiering, så skal der en stor portion overtalelse, gode argumenter og et ret sandsynligt afkast til, før man som organisation engagerer sig i projekter. Det projektledelsen har oplevet i denne forbindelse, er en sund reaktion: bibliotekerne var svære at trække op, selvom Zentropas tilbud lød fristende og Styrelsens økonomiske tilskud var en meget fin håndsrækning. Hvorfor 20 biblioteker alligevel bed på krogen, er historien om at finde de rette kommunikationsveje.

I hvert projekt er der ret mange ord, men alligevel er kommunikation en knap ressource. Projektledelsen var derfor optaget af at finde de veje og metoder, der gav flest resultater i forhold til *Limbolands* succeskriterier. Ifølge ansøgningen skulle der deltage mindst 20 kommuner/biblioteker. Projektledelsen oplevede det, som så mange andre biblioteksprojekter har oplevet førhen: de etablerede kommunikationsveje og -netværk fungerer ikke optimalt i projektøjemed. Når man ikke kan vide sig helt sikker på, om de brugte kanaler er brugbare, så kan man heller ikke være helt sikker på, at modtagerne har fået og/eller har læst de udsendte budskaber og har klassificeret dem som værende vigtige. Projektledelsen beskriver kommunikationens dilemma på følgende måde:

Problemet har ligget i den procedure vi plejer at køre. Vi har fået centralbiblioteksadministrationen til at sende rundt. Da vi så kom til Styrelsens temadag, var der alligevel nogen, der aldrig havde hørt om projektet. Det vil sige, der må have været en formidlingsbrist et eller andet sted i systemet. Og det var virkelig godt, at vi deltog i temadagen, for der blev vi klar over at nogle biblioteker ikke kendte til projektet, selvom vi ved, at vi har sendt mails til dem. Og vi går jo ud fra, at når vi har sendt noget ud, så kommer det hele landet rundt. Det kan vi bare ikke være sikre på. (Interview projektledelsen; 4. 03. 2011)

Hvad gjorde ledelsen så for at blive fri for kommunikationens dilemmaer? Når landsdækkende projekter kræver målrettet kommunikation, så kan man gøre tre ting: a) man kontakter de modtagere direkte, som man ved, kan være interesserede i arrangementet og derfor er modtagelige for informationer og argumenter. Godt kendskab til miljøet er dog en væsentlig forudsætning; b) man gør brug af multiplikatorer; det vil sige man spreder sit budskab via personer eller organisationer, der har en bred kontaktflade og som modtagerne lytter til; c) miljøet orienteres løbende og bredt. Informationer udbredes via alle formelle og uformelle kanaler; det kan i vores tilfælde være konferencer, faglige fora eller forskellige netværk. Den løbende orientering bevirker, at informationernes indhold stiger op i informationshierarkiet. Der indstiller sig en "har-du-ikke-hørt-effekt"; er man rigtig heldig, så er man som afsender havnet i en såkaldt information-pull-situation, hvor det er modtager, der opsøger informationer.

Projektledelsen benyttede sig især af metoderne a) og c), hvilket har medført, at interessen for *Limboland* lidt efter lidt voksede. Den direkte kommunikation var med til at sikre, at informationerne er givet målrettet videre og at et ansvar er placeret hos modtageren. Det har imidlertid været lige så vigtigt, at modtageren var i stand til at vurdere informationen og anerkende dens indhold som betydningsfuldt. Den løbende og kontekståbne orientering var med til at tilføre informationerne om *Limboland* en ekstraværdi; man talte nemlig ikke kun i bibliotekssammenhæng, men også i andre relevante kontekster om *Limboland*. Skal man lære noget af projektledelsens erfaringer, så er det det: brug af systemets kommunikationskanaler er hensigtsmæssige og effektive, når det gælder kendte og overskuelige opgaver. I projektsammenhæng skabes til gengæld en for usikker platform; det var vanskeligt at foretage en klar vurdering af informationernes relevans og træffe de rigtige beslutninger. Projektledelsen mestrerede kommunikationsopgaven godt.

Projektledelsen understregede i interviewet desuden, at det vil have været hensigtsmæssigt, hvis man havde investeret flere ressourcer i kommunikationen. At kommunikation er vigtig – denne konstatering baserede sig ikke kun på de blandede erfaringer med de etablerede procedurer eller på et ønske om at kunne skabe interesse for *Limboland* blandt flere biblioteker. Behovet for innovative kommunikationsformer vokser i trit med, at antallet af projekter i biblioteksvæsenet tiltager. Det gælder især, når flere partnere er ansvarlige for projekternes gennemførelse. Partnerskaber bygger på tillid og en afvejning af interesser; projekter får tilslutning, når de anses for at være relevante. Begge dele kræver frem for alt kommunikation. Dette punkt kommer jeg senere tilbage til, når jeg ser nærmere på bibliotekernes formidlingsstrategier.

Sammenfattende vurdering

Som forbindelsesled mellem Zentropa på den ene side og bibliotekerne på den anden skulle projektledelsen varetage nogle vigtige praktiske opgaver; derudover spillede den en vital rolle, når det gjaldt om at opbygge tillid til projektet *Limboland*, udbygge den symbolske kapital mellem projektets parter og befæste bibliotekernes omdømme som tilforladelig aktør i tværinstitutionelle Kooperationer.

De praktiske opgaver, der bestod i involvering af de lokale biblioteker, markedsføring af projektet, udvikling af dialogrejsen, udarbejdelsen af idékataloget, blev løst aldeles tilfredsstillende. En af de største barrierer i projektet har bestået i, at der ikke fandtes en kommunikativ infrastruktur, der forsørgede de lokale biblioteker med de nødvendige informationer. Problemet blev løst omgående, efter det blev opdaget. At det blev opdaget ved et tilfælde, skyldes et af kommunikationens store paradokser: man får aldrig en tilbagemelding på et budskab, der ikke har nået modtageren. I denne forbindelse vil jeg anbefale, at der udarbejdes en guide for projektledere. Denne guide bør indeholde råd om kommunikationsadfærd ved tværinstitutionelle samarbejder. Jeg tilslutter mig i øvrigt projektledelsens vurdering, at man skulle have afsat flere ressourcer til kommunikative opgaver. Men det er jo et spørgsmål om de rette prioriteringer.

Desuden tilfaldt det projektledelsen at skabe tillid til projektet. Dette skete blandt andet via en løbende orientering af biblioteker, koordinerende samtaler med Zentropa og en promovning af projektet *Limboland* i relevante interne og eksterne miljøer. Det kunne være konferencer, temadage, informationsbasarer, fagblade osv.

En bæredygtig symbolsk kapital mellem projektets parter blev blandt andet opbygget ved, at Zentropa kunne fornemme, at der var god fremdrift i projektet *Limboland*. Det vil sige, at de lokale enheder fik så meget styr på form og indhold af deres arrangementer, at der kunne udarbejdes en turnéplan med faste aftaler. De lokale enheder skulle på den anden side være sikre på, at de fik de ydelser, som de blev stillet i udsigt eller havde aftalt. I den forbindelse blev det anmærket, at Zentropa havde sendt undervisningsmaterialet for sent af sted - en opgave, der dog lå uden for projektledelsen ansvarsområde.

Hvad bibliotekernes omdømme som pålidelig samarbejdspartner angår, vil jeg tillade mig at henvise til Zentropas hilsen i *Stemningsbilleder fra en dialogrejse* (Odense Centralbibliotek 2011): Samarbejdet med bibliotekerne har fungeret problemløst, og der har i de fleste tilfælde været en stor lokal interesse for projektet.

At organisere debatmøder

Motivation og forventninger til projektet Limboland

Filmen Limboland er i hus, undervisningsmaterialet udarbejdet, idékataloget sendt ud, turnéplanen er afstemt med Zentropa; nu gælder det de lokale arrangører og deres samarbejdspartnere. De skulle finde den rette form for at formidle et interessant og udfordrende produkt. Det var på forhånd givet, at designet for formidlingen ikke kunne været andet end at debattere filmens indhold. Publikummets sammensætning kunne være varierende; men da der i filmen var fokus på de unge, var det også oplagt, at de unge skulle med. I ansøgningen til Styrelsen for Bibliotek og Medier regnede man med børn i alderen mellem 10 – 18. Det viste sig dog, at de unge, der ifølge ansøgningen var den primære målgruppe, rent aldersmæssigt lå mellem 15 – 20.

Hvad var de lokale samarbejdspartneres motivation og forventninger til projektet Limboland? Hvilke interesser var der knyttet til samarbejdet med Zentropa? Hvilke mulige resultater ville kunne retfærdiggøre, at der lægges hus, ressourcer og energi i projektet? Når Zentropa var interesseret i at brede filmens tema ud gennem debat eller at styrke debatten gennem filmen, når biblioteksgruppens motivation gjaldt et lovende partnerskab med en af de *big players* i medie verden, så ville det også være oplagt at se nærmere på, hvad det var, som biblioteker, kulturhuse, skoler eller ungdomsklubber forventede sig af projektet.

Så vidt jeg kan se, findes der tre sammenhængende motiver blandt de lokale arrangører. For mange – men måske især for uddannelsesstederne - har dannelsesaspektet været ret centralt. Grundigt at forberede de unge på et liv, de er på vej ind i, kan være overskriften her. Fra en skole i Vejle kom der et i to henseender interessant svar. Svaret først:

Vi arbejder bl.a. med vigtigheden af, at eleverne har en kulturrysæk med sig, når de forlader skolen. Vores arrangementer går ind og opfylder dette mål via meget forskellige til- og indgange. Vi har set det som en vigtig opgave for biblioteket at lukke verden ind i skolen og skabe refleksion hos eleverne – og forholde sig til livets dilemmaer. (Selvevaluering; skole i Vejle med mere end 50 % tosprogede elever).

Svaret er interessant, fordi det viser, at en beskæftigelse med livets dilemmaer – og kulturel integration hører vel med – kræver refleksion og en udvidelse af meningshorisonten. Filmen Limboland er af en sådan kvalitet, at den godt kan bruges med et pædagogisk formål for øje. Dens emner stimulerer til eftertanke og debat. At lære noget om livets dilemmaer – det var et af projektets centrale motiver. Der er en del lokale institutioner, der har de samme dannelsesmæssige

bevæggrunde. Det andet bemærkelsesværdige i svaret fra Vejle er, at Limboland ikke er et isoleret arrangement, men indgår i en arrangementsrække, der understøtter skolens dannelsesopdrag. På dette punkt adskiller skolen i Vejle sig fra bibliotekerne, hvis aktivitetsportefølje er mere brugerstyret.

Et andet centralt motiv for at engagere sig i Projekt *Limboland*, hænger ganske enkelt sammen med den kendsgerning, at kulturinstitutioner inkl. biblioteker ikke har det alt for nemt med at komme i kontakt med de unge mellem 15 – 25. Arrangementer og specielt arrangementer med integration som indhold er ikke særlige efterspurgte blandt de unge, melder Kulturhus Trekanten fra Ålborg tilbage. Limboland som film og som projekt bruges derfor til at komme i kontakt med denne målgruppe, fordi projektet appellerer umiddelbart til de unges følelser. Arrangørens motivation er ungdomskulturelt begrundet.

Da kulturinstitutionernes habitus ikke altid harmonerer med de unges forventninger, var Limboland et godt redskab til at nedbryde fordomme og sløjfe kulturbetingede barrierer. De unge er, som Svendborg Bibliotek skriver, generelt i fokus som målgruppe. Medborgerhus Dalum/Dianavænget (Odense) ønskede at få de unge i tale; man har derfor allieret sig med biblioteket, ungdomsskolen og den lokale boligforening. For at få netop de unge i tale, mente arrangørerne desuden, at de var bedre tjent med, at hverken forældre eller politikere var til stede.

Udover dannelsesmotivet og fokus på ungdomskulturen findes et tredje motiv. Kulturel integration og social inklusion betragtes som en opgave, der direkte relaterer sig til borgernes behov som hele mennesker. Dette forpligter både den lokale administration og civilsamfundets organisationer til at finde sammen og arbejde for løsninger, der understøtter borgerne og især de unge borgere i deres søgen på vej ind i det danske samfund. *Limboland* lægger på grund af filmens særlige kvalitet op til at få kommunens forskellige forvaltninger til arbejde sammen og på den måde at udvikle helstøbte løsninger.

Filmen gjorde et meget stærkt indtryk ved præsentationen i Odense på grund af dens overbevisende autenticitet og ægthed. Intentioner og ideer bag hele projektet *Limboland* relaterer direkte til problemstillinger i integration af unge indvandrere her i kommunen. En oplagt mulighed for at lave et arrangement på tværs af de forvaltninger i kommunen som arbejder med disse problematikker og til at få de unge involveret og engageret i debat og problemløsning. (Uddrag fra selvevalueringen fra Gladsaxe Bibliotekerne)

Motivationen for de enkelte institutioners engagement udspringer af et dannelsesperspektiv, et ungdomskulturelt og et administrativt perspektiv. Det vil

hverken være muligt eller hensigtsmæssigt at fremhæve et perspektiv frem for et andet. Motivationen afspejler ofte nogle lokale forhold og specifikke erfaringer med de unge og deres integration i samfundet. Men motivationen har imidlertid betydet, at de enkelte enheder valgte en form, der svarede til motivationen.

Arrangementerne: film, debat og kontekst

Hvad angår selve debatmødet, var variationsmuligheder nok begrænsede. De fleste steder valgte man at vise filmen og bagefter gennemføre en åben debat eller en paneldebat. Det er derfor mere oplagt at se nærmere på, om nogen ville noget særligt med arrangementet, hvordan idéerne blev omsat til virkelighed og hvilke metoder man valgte for at inddrage de unge. I stedet for at gennemgå alle arrangementsformer og aktivitetstyper, der blev brugt i formidlingsøjemed, vil jeg koncentrere mig om tre steder, hvor man med succes har forsøgt at bidrage med noget særligt. Den ånd, der afspejler sig i de pågældende steders aktiviteter, kan sammenfattes under mottoet: nær ved, tæt på og sammen med. Dette motto har jeg så brugt som undertitel for denne evalueringsrapport.

Ålborg: Kulturhus Trekanten

Trekanten har været meget konsekvent og særdeles nytænkende, hvad angår tilrettelæggelsen af et arrangement for unge. Som allerede før nævnt, synes de projektansvarlige i Ålborg godt om Zentropas Limboland; projektet rummede mange muligheder; filmens særlige kvalitet bestod netop i at appellere til de unges følelser. Grundideen for debatarrangementet har derfor været: Lad de følelser, der præger de unges hverdag i udsatte boligområder, få et sprog. Når følelserne først har fået et sprog, så er det også muligt at arbejde konstruktivt og fremadrettet med disse. Oplevede følelser bliver til erfaringer, når de artikuleres. Efterfølgende kan erfaringerne videreformidles til andre fora (integrationsråd, politikere mv.). I hvilket forum og på hvilken måde skulle de unges følelser ”komme til orde” og debatteres? Dette var de to store udfordringer, som de projektansvarlige i Ålborg måtte slås med.

Man gik særdeles målrettet til værks, hvad fremgangsmåden og pædagogikken for arrangementet angår: i et projekt, der går tæt på de unges følelser og oplevelser, skal de unge have så meget indflydelse på formen for debatmødet som overhovedet muligt. De unge blev opfattet som eksperter i eget liv, deres følelser og tanker; derfor skulle de have det afgørende ord. Det betød dog ikke, at alt ansvaret for den pædagogiske tilrettelæggelse blev skubbet over på de unge. Tværtimod, de projektansvarlige allierede sig med ressourcepersoner fra et boligsocialt projekt i Ålborg. Her blev der hentet viden, som man så drøftede med en gruppe erfarne unge – det såkaldte unge-korps.

Vi afholdte et formøde sammen med disse unge, hvor vi viste filmen, og derefter diskuterede vi, hvorledes vi kunne arrangere dagen bedst muligt for at fastholde de unges interesse en hel lørdag eftermiddag. Vi fik ligeledes input til og forståelse for, hvordan de unge ville modtage filmen. ... Budskabet om Limboland på Trekanten havde bredt sig blandt de unge i lokalområdet. Det endte med, at der kom 150 unge på selve dagen. Og deres engagement og deltagelse i diskussionen overskred alle forventninger. (Uddrag af selvevalueringsrapporten fra Kulturhuset Trekanten Ålborg)

Disse lidt ældre og i miljøet kendte og anerkendte unge blev brugt som ressourcegruppe, både hvad angår PR og den praktiske pædagogiske tilrettelæggelse af dagen. På en aldeles glimrende måde har man i Ålborg kunne løse et problem, som andre arrangører slap mindre heldigt fra. Det lykkedes at stable et arrangement på benene, der kørte i fire timer med stort engagement og høj koncentration fra de unges side. Det var ressourcegruppen, der foreslog en stram styring for at undgå, at de unge kørte hinanden op og tog det hele seriøst. Løsningen var små alders- og kønsopdelte diskussionsgrupper støttet af ungekorpsets frivillige. Desuden skulle der være god tid, når alle stemmer skulle høres. Løsningen var et 4 timers møde.

Udover en vellykket og engageret debat og mange positive tilbagemeldinger har *Projekt Limboland* bidraget til, at kulturhusets (og bibliotekets) samarbejdsrelationer blev udvidet. Der blev netop dannet det før nævnte ”unge-korps”, der nu fungerer som rollemodeller og ressourcepersoner i et lokalområde, der mangler en god kulturel infrastruktur.

Nu ved jeg ikke, om der er nogen, der læser denne rapport fra ende til anden; jeg er heller ikke bekendt med, om der sendes en tak til de respektive projektansvarlige for deres store indsats. Jeg synes dog, at ungeprojektet Trekanten fortjener en særlig anerkendelse. Min begrundelse er følgende: Ålborg fortsatte i deres søgen efter den optimale formidlingsform der, hvor både idékataloget og undervisningsmaterialet sluttede: man udviklede en praktisk og inkluderende pædagogik for et åbent arrangement i udsatte boligområder. De projektansvarlige har fundet veje og metoder, der godt kan tjene som inspiration, når andre ønsker at give sig i kast med arrangementer, hvor følelser skal komme til ord. Trekantens projekt er et godt eksempel på grundprincipperne i Audience Development: nær ved, tæt på og sammen med.

Gladsaxe Bibliotekerne: synergi på tværs af forvaltningerne

På mange måder minder oplevelserne og erfaringerne fra Gladsaxe Bibliotekerne om dem fra Ålborg. Igen var det filmens særlige kvalitet, der lige fra starten

fængede og vakte den projektansvarliges interesse. I Gladsaxe blev der inddraget andre parter i forberedelsen; et omfattende PR-arbejde fra bibliotekets side plus de eksterne samarbejdspartners aktiviteter betød, at der var et stort fremmøde. 120 personer med bred aldersmæssig sammensætning deltog i det åbne arrangement.

I Gladsaxe ville man dog noget andet med debatmødet. Målgruppen var ikke kun de unge selv men også de politikere og medarbejdere, der arbejder med integration og inklusion i kommunen. Derfor blev kendskabet til arrangementet udbredt med et specifikt sigte for øje: politikere samt beslutningstagere og kommunens unge skulle få hinanden i tale. Selvom det ikke fremgår direkte af tilbagemeldingerne fra Gladsaxe, står det tydeligt mellem linjerne. Som ordstyrer blev der valgt en lokalpolitiker, som er medlem af byrådet og formand for beskæftigelses- og integrationsudvalget.

Han er endvidere indvandreren, opvokset i lokalområdet og kender til alle problemer fra egne erfaringer, hvilket betød, at han kunne nævne eksempler fra sit personlige liv i forbindelse med debatten. Desuden er han ung og kunne herved opnå bedre kontakt med de unge, både i panelet og i salen. (Uddrag af selvevalueringen projektansvarlig i Gladsaxe Kommune)

Tilbagemeldinger fra arrangementet i Gladsaxe, der i øvrigt fandt sted i den nye bibliograf, er ligeledes særdeles positive. Man kan derfor gå ud fra, at det faktisk lykkedes, at beslutningstagerne og de unge førte en konstruktiv debat om, hvad det vil sige at være ung og i at være i limbo.

Det som tilføjer arrangementet i Gladsaxe en ekstradimension er, at samarbejdet om inklusion og integration mellem forvaltningerne i kommunen skulle intensiveres. Det er nytænkende, at den projektansvarlige så mere og andet i Projekt Limboland end en film, der skulle formidles til et bestemt publikum. Samarbejdet på tværs var løsnet. Samarbejdet skal ses i både et institutionelt og et geografisk perspektiv. Filmen og debatmødet var med til at udvide samarbejdet til institutioner og medarbejdere i den anden del af kommunen, hvor koncentrationen af indvandrere er størst – hedder det i tilbagemeldingen fra Gladsaxe.

Det er kombinationen af disse to målsætninger, der skaber en merværdi og derfor fortjener at blive fremhævet ekstra. Dannelse af et partnerskab på tværs af forvaltningerne havde sit udspring i en konkret formidlingsopgave. Partnerskabstanken fik en praktisk betydning i det konkrete samarbejde mellem forskellige forvaltninger i kommunen.

Helsingør: Lad de voksne komme til orde

Som allerede nævnt, mødte der rigtig mange op til Helsingørs Limboland arrangementer. I alt kom der 210 personer. Der er sikkert mange forskellige faktorer, der er medvirkende til, hvor mange personer der føler sig tiltrukket af en filmfremvisning og et debatmøde om inklusion og integration. Men en af grundene kunne være, at den projektansvarlige bevidst valgte at afholde to i stedet for et arrangement og at der skulle inviteres forskellige målgrupper. Der er andre arrangører, der også har afholdt flere arrangementer med fokus på Limboland. Det der adskiller arrangementet i Helsingør fra de andre er, at møderne ikke blev lagt på same dag eller i samme uge. I Helsingør fandt det første arrangement, der henvendte sig til skoleklasser og hvor der mødte ca. 140 elever plus deres lærere op, sted i begyndelsen af oktober 2010. Det andet arrangement, som borgerne i Helsingør blev inviteret til, blev afholdt i slutningen af januar 2011. Her mødte 70 personer op.

Fordelene ved den tidsmæssige adskillelse og målgruppespecifikke differentiering er mange. Den største fordel er, at man kan designe forskellige scenarier for debatmødet. Man kan drøfte specifikke emner med et publikum, hvis forventninger til mødet er blevet præget af foromtale og målrettet informationsformidling. Helsingørs første arrangement handlede om unge, der møder unge med en barsk livshistorie; det andet møde har været en invitation til borgere, der havde lyst til at præge integrationsdebatten i Helsingør. Den tidsmæssige adskillelse åbnede op for muligheden for også at holde de signaler og budskaber adskilte, de projektansvarlige sendte ud i det offentlige rum.

Det, som prægede januar mødet, og som jeg deltog som observatør i, var behovet for i fællesskab at drøfte et kontroversielt emne og lytte til hinandens holdninger.

Dem jeg har talt med, har alle sammen været meget glade for arrangementet, rigtige positive og de fleste har sagt, bare der var nogle flere af samme slags. Det de har fremhævet, er, at det var et arrangement, hvor man mødte hinanden, hvor man debatterede og hørte hinandens synspunkter. Der var også en deltager, der sagde det under selve arrangementet, at hun faktisk var kommet for at snakke med nogen om integration, fordi hun ellers ikke viste, hvor hun mødte dem. (Interview med Dorthe D. Nielsen; projektleder Vapnagård; 11. febr. 2011)

Diskussionen var en åben debat, som også panelet blev inddraget i. Det vil sige, at det var deltagerne der diskuterede med hinanden og panelet, som bestod af repræsentanter fra Zentropa plus to medlemmer fra Integrationsrådet Helsingør. Debatten udviklede sig dynamisk, inddrog store dele af publikummet og

var forståelsesorienteret. Centralt for hele arrangementet var spørgsmålet: Hvad taler vi egentlig om, når vi taler integration? Debatten startede med en provokatorisk tilbagevisning af filmens provokerende fremstilling af etniske minoriteter. Filmen er unuanceret og cementerer fordomme, hvilket var optakten til en engageret debat. Den endte med et emfatisk indlæg, hvor publikummet fik at vide at ”integration ikke er et kulturelt men et socialt fænomen”.

Arrangementet i Helsingør viser to ting; det første og mest centrale resultat er, at arrangementerne indfrie et stort behov blandt borgerne: mere oplysende dialog. Det andet resultat er, at målgrupper naturligvis har forskellige forventninger og forudsætninger for at engagere sig i dialogen; denne problemstilling blev i Helsingør løst ved at fokusere på to målgrupper, nemlig skoleelever og voksne, og afholde to særskilte arrangementer med tre måneders mellemrum.

Projekt Limboland: debatten og arrangørernes vurdering

Projekt Limbolands betydning kan vise sig på mange måder. Brugertilfredshed siger noget om, at de forventninger, som den enkelte mødte op med, blev indfriet gennem arrangementet. Antallet af fremmødte giver et fingerpeg om, hvor aktuelt og interessevækkende emnet har været. Publikummets reaktion gengiver stemningen og stillingtagen blandt de tilstedeværende. Svarene i spørgeskemaet viser at tilfredsheden var stor og publikummet reagerede begejstret og positivt, men at der også var få kritiske røster.

Limboland skulle imidlertid provokere til debat, hvilket filmen har gjort. For at finde frem til, hvad publikummet var mest interesseret i at drøfte, har jeg bedt de lokale projektansvarlige om at notere fire af de mest centrale debattemner. Tilbagemeldingen viser tydeligt, at det nære (familiemønstre og kønsroller) vakte størst interesse, efterfulgt af ungdomskulturen, etniske konflikter og vold. Blandt målgruppen var emnet arbejdsløshed, forståelig nok, ikke det helt store trækplaster, selvom Projektet Limboland fra Zentropas side også handlede om uddannelse og beskæftigelse og om at få en ny chance. Se også efterfølgende oversigt over de emner, der kom til at præge debatten.

Som supplement til filmens virkemidler vil jeg gengive en kommentar, der vedrører scenografien. Den sorte scene, som handlingen blev spillet på, blev kaldt hullet, som efter min mening er en ret rammende tolkning af den oprindelige mening af ordet *limbo*. Man ønskede hellere at se rigtig film med virkelige locations.

Debatemner

Hvilke emner koncentrerede debatten sig om	
filmens virkemidler	5
vold	5
kønsroller	9
arbejdsløshed	2
familiemønstre	11
ungdomskulturen og unge	8
etniske konflikter	6
sprog	1
autoriteter	0
andet	4
Ved ikke	1
Total	51

Helsingør Limboland Oktober 2010

Generelle kommentarer

Så har jeg bedt de lokale projektansvarlige vurdere *Projekt Limbolands* betydning med henblik på viden, nytænkning og behov for lignende produkter og formidlingsformer. Det for mig mest interessante resultat er, at flere arrangementer med foredrag og debat om unge og integration er nødvendige. Dette udsagn kan sikkert fortolkes forskelligt; men mit generelle indtryk er, at der er stort behov for debat, diskussion og dialog blandt borgerne i lokalsamfundet. Projekt Limboland har ramt et behov og har givet det en form, der skaber en god balance mellem oplevelse og oplysning, mellem følelser og fornuft.

Projektet Limboland:	Vurder Limbolands betydning (4 valg):
har vist, at afstanden mellem kulturelle miljøer er stor	2
har bidraget med ny viden om unge og deres følelser i en kulturelt mangfoldig verden	7
har vist, at der findes mange holdninger til kulturel mangfoldighed og integration i lokalsamfundet	6
har tydeliggjort, at flere foredrag og debatmøder om samme emne er nødvendige;	7
har vist, at integration fortsat er en svær opgave	6
var et godt eksempel på et konkret integrationsprojekt	3
var et godt eksempel på, at engagement og nytænkning fører til nye muligheder i integrationen	6
var et relevant bidrag i integrationsdebatten i lokalsamfundet	4
har tydeliggjort, hvor vigtigt samarbejde om integration mellem lokale institutioner er	3
har tydeliggjort, at flere konkrete projekter for/med unge med anden etnisk herkomst end dansk er nødvendige	4
har vist, at det er nødvendigt med flere og specifikke kompetencer hos medarbejderne	0
Andet	1
Ved ikke	0
Total	49

Opsamling

Motiverne for at give sig i kast med en større formidlingsopgave har været forskellige. Ud fra de foreliggende tilbagemeldinger kan der peges på tre overordnede intentioner, som arrangørerne forfulgte med Projekt Limboland. Tydeligst er dannelses- og oplysningsperspektivet. Det er ikke kun uddannelsessteder

men også biblioteker og andre kulturelle indretninger, der begrundet deres engagement med dannelsesperspektivet. Det sociale og kulturelle arbejde for og sammen med unge – både etniske danskere og danskere med anden etnisk baggrund - udgør det næste perspektiv. Identitet, følelser og integration har været centrale temaer i forbindelse med det ungdomskulturelle perspektiv. Filmens særlige kvalitet bestod i at vise og appellere til følelser, hvilket gjorde den specielt egnet til at de unge kunne sætte ord på deres personlige følelser og identitet.

Det tredje perspektiv, der kommer tydeligst til udtryk i Gladsaxes Bibliotekernes tilgang til projektet, er det organisatoriske; lokale partnerskaber og synergi mellem forvaltninger vil styrke de lokale aktiviteter angående integration og inklusion – det var ideen bag det organisatoriske perspektiv. At se filmen som et produkt, der rummer hele mennesket, kræver også en helhedsorienteret formidling af produktet og er et incitament til samarbejde på tværs af institutionelle og geografiske skel.

Desværre foreligger for lidt materiale fra Århus Bibliotekerne, som har afholdt to arrangementer, der især har henvendt sig til kvinder. Pga. de spinkle data er det svært for mig at afgøre, om kvindetemaet har været et selvstændigt perspektiv, når det gjaldt formidling af Projekt *Limboland*. At der blev gennemført arrangementer for kvinder, skal dog nævnes i rapporten for ikke at blive glemt.

Arrangementsformen var til en vis grad givet på forhånd. Filmen skulle formidles via debat. Går man lidt dybere ind i formidlingen, dens kontekst, hensigter og publikummets forventninger, så kommer der alligevel en bredt vifte af muligheder til syne. Jeg har samlet formerne under to overskrifter og illustreret det ved tre eksempler:

- At give rum til ordet, således at publikummet i fællesskab diskuterer holdninger, udfordrer hinandens fordomme, skaber ny viden og bedre forståelse
- At lægge op til handling, således at de lokale problemer med integration og inklusion blev drøftet og løst; at skabe synergi i integrationsaktiviteterne mellem lokalsamfundets forvaltninger.

I de tre nævnte eksempler lå formidlingsformen pænt i forlængelse af det, som de enkelte arrangører ville med arrangementet. Fælles for de tre nævnte arrangementer gælder, at Projekt *Limboland* har fæstnet ideen med partnerskaber og udvidet institutionernes samarbejdsrelationer.

Slutteligt skal der gøres opmærksom på, at Projekt *Limboland* har været en succes, fordi filmen krævede nytænkning i formidlingsprocessen. I tilbagemeldingerne gives der også udtryk for, at der er brug for mere af samme slagsen.

At vurdere succesen

Vurdering af succesen

Limboland – som film, projekt, dialogrejse og platform for en debat – har været en succes; det er alle mere eller mindre enige om. Derfor kunne det som en sidste øvelse i den evaluering være interessant at stoppe op og tænke lidt nærmere over, hvad er det nu for en målestok, man har målt succesen med. Normalt vurderes aktiviteterne i et institutionelt felt eller fagligt domæne ud fra konsistente kriterier. Kriterierne er kendte, accepterede og afprøvede. Men når man, som det er tilfældet i projektet Limboland, har med aktiviteter at gøre, som udføres af forskellige parter, der oven i købet tilhører forskellige domæner, så kunne det godt tænkes, at også deres målestokke var forskellige.

Derfor vil jeg forsøge at besvare følgende spørgsmål: Hvilke kriterier lægges til grund, når et landsdækkende arrangement som *Limboland* skal vurderes – et arrangement, som både har de unge, forældre, forskellige beslutningstagere og interesserede borgere som adressater? Hvilken målestok måler man succesen med? Jeg skelner i denne sammenhæng mellem Zentropa, den projektansvarlige biblioteksgruppe (repræsentanter fra bibliotekerne i Århus, Odense og København) samt de organisationer og personer, der i nærsamfundet har givet indhold og form til projektet *Limboland*. Jeg ville gerne have haft de unge med; men da jeg ikke har autentiske udsagn, må de unges stemme komme til udtryk gennem bibliotekarer, projektmedarbejdere, undervisere.

At der skelnes mellem biblioteksgruppen og nærsamfundets institutioner hænger sammen med, at aktiviteterne i de enkelte kommuner er blevet organiseret af personer, hvis institutionelle forankring ikke nødvendigvis falder sammen med bibliotekernes. Det fremgår af spørgeskemaet, at kun knap halvdelen af debatmøderne blev afholdt på et bibliotek. Resten foregik i kulturhuse, ungdomsklubber, skoler, medborgercentre eller i udlejningslokaler. Det var ikke altid bibliotekarer, der organiserede de konkrete aktiviteter.

I forskellige teorier om partnerskaber skelnes der mellem civilsamfund, marked og stat. Om en sådan model er meningsfuld i *Limbolands* tilfælde, er vanskeligt at vurdere. At Zentropa ifølge modellen repræsenterer mediemarkedet, forhindrer jo ikke filmselskabet i at forfægte et offentlighedsbegreb, der ligger pænt i forlængelse af civilsamfundets dynamik og rationale. Biblioteker er ikke myndighedsudøvende; men det privilegium frigør dem ikke fra at manøvre i et politisk nært felt. I de konkrete aktiviteter vil der ofte ske en glidning mellem institutionens egne værdier og deres politisk-administrative legitimering. På nærsamfundsplan har brugerinddragelse og borgermobilisering betydet, at Limboland

blev trukket i retning af civilsamfundet. Jeg vil efterfølgende se nærmere på de vurderingskriterier, der viser sig i det empiriske materiale, jeg har til rådighed.

Hvornår er en succes en succes?

Lad mig starte med den enkle kendsgerning, at samarbejdet med Zentropa er en succes for bibliotekerne. Det er ikke partnerskabet som sådan, men det forløbne samarbejde om projektet *Limboland*, der skal drøftes. Fokus er især på vurderingskriterierne.

Biblioteksgruppens ansøgning til Styrelsen for Bibliotek og Medier fokuserer både på kvantitative og kvalitative aspekter i forbindelse med *Limbolands* dialogrejse. 20 kommuner/biblioteker skulle melde sig til dialogrejse; 50 -100 personer per kommune skulle deltage i dialogrejsens arrangementer. Man kan diskutere om de kvantitative mål var ambitiøse nok. Men det har vist sig, at de har været realistiske. Det var præcist 20 kommuner/biblioteker, der deltog i dialogrejsen.

Også hvad angår antallet af deltagere, er der ligeledes tale om en succes. Selvom der ikke foreligger præcise tilbagemeldinger fra alle biblioteker, kulturhuse eller skoler, så er mit forsigtige skøn, at der i alt mødte ca. 1200 personer (plus minus 100) op. Det er især to steder, der skal fremhæves. Helsingør ved Medborgercenter Vapnagård kunne mobilisere ca. 210 personer – fordelt på to arrangementer. Ca. 140 unge samt deres lærere mødte op den 12. oktober; godt og vel 70 personer kom til debatmødet den 31. januar 2011. Her var der tale om et åbnet arrangement, der henvendte sig til alle borgere i Helsingør Kommune. Det andet sted er Ålborg. Kulturhuset og Medborgercenter Trekanten formåede at mønstre 150 personer til det største arrangement i Danmark. Der var dog også få enkelte steder, hvor arrangementet ikke kunne afholdes på grund af for få tilmeldinger. Grundlæggende kan der være stor tilfredshed med fremmødet, hvilket også kommer til udtryk i både Zentropas og projektledelsens vurderinger.

Både Zentropa og projektledelsen vurderer bibliotekernes engagement i *Limboland* ud fra kvantitative og kvalitative kriterier. Projektledelsen understreger, at man har opnået de kvantitative mål, der ifølge ansøgningen skulle opnås, mens Zentropa tager værdibrillerne på og afvejer debattens kvalitet i forhold til antal af opmødte.

Hvor mange skal der være til stede før et arrangement har værdi. 10 – 12 unge, der var lidt ligeglade og ikke gik konstruktive ind i en debat, og der var nogen, der sad der og egentlige gerne ville spørge. Men det turde de ikke, fordi der sad nogen af de større, der påvirkede dem.

Kvantiteten er ikke altid lig med kvaliteten; men hvis kvantiteten ikke er der, så er det sværere at påvise kvalitet. (Interview med Jesper Pedersen; 28. december 2010)

Det er interessant at bemærke sig, at Zentropa i sin vurdering lægger særlig vægt på debattens kvalitet. For dem er det vigtigt, at filmen vises og dens indhold debatteres. Bibliotekerne blev indbudt i projektet for at formidle filmen og tilvejebringe en offentlighed, hvor de indbyrdes holdninger og meninger udfordres. Jesper Pedersen fremhæver, at det kan være vigtigt at have parlamentsmedlemmer, borgermestre eller repræsentanter fra erhvervslivet siddende i et panel eller at involvere dem som f.eks. ordstyrer. Deltagelse af såkaldte beslutningstagere har dog ifølge Jesper Pedersen ikke været afgørende for Zentropa. Han kommenterer på følgende måde:

Politikerne var for os og de unge – eller rettere deres medvirken var for de unge kedelige. Safaa og Sarah (to skuespillere, HE) kunne godt sidde og komme med rimelige hårde statements enten for at fremprovokere en debat eller selv være kontante i deres udmelding; deltog der så en politiker, så var han nødt til at pakke tingene ind, være lidt blød og please alle. Med politikerne blev det nogle gange lidt for pænt. (Interview med Jesper Pedersen; 28. december 2010)

For biblioteksgruppen har også en anden dimension været på spil, når succesen skulle vurderes. Allerede i ansøgningen lagde man vægt på, at der skulle opnås synlige resultater. Film og debat var ikke resultat nok og heller ikke, at debatten betød, at de unge blev engageret i filmens temaer og hinandens tanker og følelser. Forventede mål var, at arrangementet skulle rykke i deres opfattelse af, hvad fremtiden vil byde på.

Idékataloget, som Zentropa i samarbejde med biblioteksgruppen har udarbejdet, afspejler samme ånd. På hver anden side anbefales bibliotekerne at huske at invitere beslutningstagere, erhvervslivet eller andre personer, der 'gør en forskel'. Kataloget vurderes i det store hele positivt. "Kataloget er et væld af gode pakked løsninger – og ambitiøst og grundigt". Hvad katalogets indhold angår, er denne kommentar fra et af spørgeskemaerne er ret dækkende. Der er tale om et grundigt stykke arbejde, der indeholder mange gode ideer til at gennemføre debatmøderne.

Ser man nærmere på den perlerække af arrangementsforslag, der tilbydes i kataloget, så bliver det åbenlyst, at man ikke havde megen fidus til ordets kraft; man lod sig heller ikke helt overbevise om, at de unge selv formåede at diskutere konstruktivt og løsningsorienteret. Beslutningstagerne, konsulenternes eller vejledernes handlekraft skulle bringes i spil. Derfor fik de lokale arrangører af

debatmøder en anbefaling med på vejen: Husk beslutningstagerne; og ca. halvdelen fulgte den anbefaling.

Tager vi f.eks. forslaget ”Sæt de unge i fokus”, der findes på kataloget s. 14, så kan man læse følgende:

Hvem inviterer vi?: Det er alfa og omega at få de unge med her. Men for at arrangementet kan få en balance, er det vigtigt, at der også er ”voksne” debattører i form af politikere eller andre, der har interesse i lokalmiljøet, og som aktivt kan gøre en forskel. (Idékataloget 2010, s.14)

Man kan undre sig en smule over anbefalingen. En film, der primært henvender sig til unge, og nogle debatmøder, hvor det er andre end de unge selv, der aktivt gør en forskel – dette virker paradoksalt, med mindre man tror, at de unge ikke kan tale for sig selv og har brug for politikere, der taler de unges sag. Grundtanken for Audience Development er ellers: nær ved, tæt på og sammen med.

Hvad angår vurderingen af Limbolands succes, så er der stort set sammenfald mellem filmen som debatskabende medium og det, respondenterne meldte tilbage. Brugerne var ifølge de professionelle (bibliotekarer, klubmedarbejdere, skolelærere eller projektmedarbejdere) godt tilfredse med *Projekt Limboland*.

Brugertilfredshed ifølge de professionelle arrangører

	Deltagerne var
meget tilfredse	5
tilfredse	6
hverken tilfredse eller utilfredse	1
utilfredse	0
meget utilfredse	0
Ved ikke	1

Blandt årsagerne til brugernes tilfredshed anføres følgende:

- de unge var engagerede under hele arrangementet; filmen havde i den grad sat tanker i gang hos de unge;
- de (unge) blev taget alvorligt af spillerne og Jesper (Pedersen fra Zentropa; HE); emnerne var vedkommende for den verden de er på vej ind i – uanset etnisk tilhørsforhold;
- god og provokerende film; god og humoristisk ordstyrer;
- et flertal havde nok haft lyst til at have mere tid til debatten med panelet;
- de unge var koncentrerede og seriøse i deres deltagelse og spørgsmål; glade da de gik; i det hele meget positive under hele forløbet.

Brugernes tilfredshed beror med andre ord på, at filmen handlede om en verden, som de unge kendte, følte sig som eksperter i og kunne tale kompetent, seriøst og engageret om. I selvevalueringsrapporten blev det fremhævet, at filmen ikke lagde skjul på følelserne, og at man derfor havde et produkt, som var brugbart for de unge og som de unge kunne forstå. Det var debatten, der trak; og tit var der ikke afsat tid nok til debatten.

Kommer vi tilbage til grundtankerne i Audience Development, som er *nær ved, tæt på og sammen med*, så er det disse kriterier, som har været udslagsgivende for filmens og debatmødernes succes. Det interessante er, at de lokale arrangører og til dels Zentropa fokuserede på nærhed, engagement og medindflydelse, mens ansøgningen og idékatalogets begreber afspejlede i højere grad effektivitet, beslutsomhed og ansvar.

Man kan spekulere længe over forskellen; og afstanden mellem de forskellige vurderingskriterier bør heller ikke overdrives. Jeg formoder, at Zentropas debatorienterede tilgang nok er genrebestemt. Filmen virker konfronterende og provokerende, fordi den er autentisk og vækker genklang hos de unge; den er debatskabende, fordi den formidler på en direkte og engageret måde. Man var nær ved og gik tæt på de unge; og så skal der være et forum, hvor tanker og følelser kan mødes og hvor man kan udfordre hinanden. Filmen kunne ikke stå alene, fordi den rusker op i publikummets tanker og sætter ukendte følelser i gang. At de lokale arrangører gav plads til det ukendte, viser nærmiljøets rummelighed og dets fornemmelse for nærvær.

At biblioteksgruppen vægter succes på en anden måde, kunne hænge sammen med, at den skal agere i et politiknært system. Det politiske system får først og fremmest sin berettigelse ved, at der udvikles og implementeres holdbare løsninger for samfundets problemer. Integrationsdebatten har været en konstant italesættelse af uløste problemer, hvor de unge tit var problemets kerne. Den

anerkendende og værdsættende metode fokuserer på ressourcer. At ressourcerne hos de unge kan slippes løs, når de rette værktøjer bliver taget i brug – det har projekt *Limboland* til fulde vist.

Med henblik på indgåelse af partnerskaber vil min anbefaling være: Formulér ikke kun succeskriterier for din del af projektet, men drøft også de værdier, der afspejler sig i partnernes tilgang til projektet.

Yahia som skuespiller i filmen *Limboland* og debattør i Helsingør jan. 2011

Konklusion

Sammenfattende kan man sige, at Projekt Limboland har været et godt projekt for biblioteksgruppen, de enkelte organisationer og ikke mindst brugerne hhv. borgerne i de enkelte kommuner. Det lykkedes at etablere et mere utraditionelt partnerskab, hvor både Filmselskabet Zentropa og bibliotekerne inkl. andre kultur- og uddannelsesinstitutioner har investeret mange ressourcer i og tillid til hinanden. Resultatet er blevet, at et godt produkt blev formidlet på en god måde, hvilket krævede en del nytænkning, samarbejde på tværs og målrettet kommunikation.

Hvad angår succeskriterierne, kan man konstatere, at de kvantitative mål med 20 deltagende institutioner og over 1000 besøgene blev mere end opfyldt. Projektledelsen for dialogrejsen og formidlingsdelen har udført et stort og vellykket arbejde. Man har skabt interesse for et nyt og arbejdskrævende projekt. Gennem en målrettet kommunikation kunne antallet af interessenter øges med godt og vel 10, hvis man bruger kick-off-mødet i foråret 2010 som referencepunkt. Det kom ikke som en stor overraskelse, at nogle institutioner slap bedre end andre fra at deltage i dialogrejsen og at motivere deres brugere. At succesen nogle gange viste sig dér, hvor man ikke havde ventet det, er en interessant kendsgerning; den kan ikke forklares tilbunds gående ud fra de foreliggende tilbagemeldinger; der var engagement og identifikation med *Projekt Limboland* hele vejen rundt i systemet.

Jeg har peget på tre idealtypiske formidlingskoncepter: Kulturhus Trekanten (Ålborg), Gladsaxe Bibliotekerne og Helsingør hhv. Vapnagård Medborgercenter. Her blev grundtanken med dialogrejsen og debatarrangementet formuleret på en særlig klar måde og realiseret gennem et grundigt gennearbejdet praktisk-pædagogisk koncept. Koncepterne stemmer godt overens med principperne for New Audience Development. Rapportens undertitel, som er *nær ved, tæt på og sammen med*, er blevet til ved at kondensere fællesnævneren i tilbagemeldingerne.

Ser vi på det succeskriterium, der handler om erfaringer vedrørende tværsektorielt samarbejde og partnerskaber i lokalmiljøet samt organisatorisk læring gennem utraditionelle formidlingsformer, så kan man sige følgende: De enkelte arrangører er blevet udfordret af mediet og dets indhold. Mange har været nytænkende i deres formidlingsaktiviteter – godt hjulpet på vej af biblioteksgruppens idékatalog og Zentropas undervisningsmateriale. Erfaringerne er blevet samlet op i ”Stemmingsbilleder fra en dialogrejse” (Odense Centralbibliotek juni 2011) og i denne evalueringsrapport. Læringsaspektet - både hvad angår de organisatoriske aspekter og indgåelse af partnerskabet – kunne dog kun strejfses i de foreliggende rapporter.

Det sidste succeskriterium handlede om, at *Projekt Limboland* skulle rykke ved de unges syn på deres fremtidsmuligheder. Jeg kan ikke sige, om filmen og dialogrejsen samt debatmøderne har bevirket, at de deltagende unge nu ser lysere på fremtiden end før. Jeg kan dog sige så meget, at de unge har været meget engageret mange steder – ikke kun i debatten, men også i at forberede den. At der ligefrem blevet dannet et unge-korps i Ålborg, er et eksempel på en god udvikling, som lidt højtravende kan sammenfattes på følgende måde: fra handlingslammelse i *Limboland* til konstruktivt engagement i lokalsamfundet. Desuden har mange projektansvarlige meldt tilbage, at de regner med at følge op på *Limboland*. Selve debatten afspejlede et stort behov for oplysning og dialog.

Anbefalinger

Det er altid svært at komme med anbefalinger til en succes, fordi succesen i sig selv er anbefaling nok. Jeg vil dog komme med tre overvejelser, som der kunne arbejdes videre med:

1. Kommunikationen i forbindelse med projektet kunne styrkes; også i dette projekt har det vist sig, at de brugte kanaler ikke har været særlig effektive. Måske vil det være en god idé at lave en database over kontaktpersoner, der er bibliotekernes eksperter på et givet område. Kontaktpersoner og direkte kommunikation hører sammen.
2. Læring i forbindelse med det tværfaglige samarbejde i kommunerne eller inddragelse af frivillige i de enkelte projekter bør drøftes lidt grundigere. Limbolands projektansvarlige i de enkelte kommuner sidder nu inde med mange erfaringer om, hvilke udfordringer og succeshistorier, løsninger og koncepter deres arrangement rummede. En temadag vil være en god mulighed for at lade erfaringerne blive til fælles viden. Måske vil biblioteksgruppen være den rette aktør til at organisere en temadag om samarbejde og partnerskaber.
3. I et bredt anlagt samarbejde som Projekt Limboland, hvor mange interessenter er blevet inddraget, findes forskellige intentioner om, interesser i og målsætninger for, hvad projektet skal føre til og hvordan man skal vurdere dets succes. Zentropas projektkoordinator har fremhævet, hvor vigtigt det er at tage værdibrillerne på, når man måler resultater og succeser. Derfor vil jeg foreslå, at man fremover ved indgåelsen af partnerskaber ikke kun formulerer succeskriterier. Ligeså vigtigt for et fremtidigt samarbejde er, at partnerne finder frem til en fælles værdiplatform. Partnerskaber bygger på tillid, fordi man i et partnerskab afgiver et løfte om også senere at indgå løfter. Partnerskabets fælles værdier er fremadrettede løfter og et godt udgangspunkt for en konstruktiv dialog partnerne imellem.

Litteratur

Interviews

Interview med projektkoordinator Jesper Jarl Pedersen (Zentropa) 28.12. 2010

Interview med Dorthe D. Nielsen (Projektleder Vapnagård Medborgercenter)
11. 02.2011

Interview med områdeleder Kambiz Hormoozi og projektmedarbejder Lene Boll (projektledelse for biblioteksgruppens del af Limboland) 4.03.2011

Andre kilder

Ansøgningen om tilskud fra Udviklingspuljen for folke- og skolebiblioteker 2010; ansøgere er biblioteksgruppen, bestående af Århus Kommunes Biblioteker, Københavns Biblioteker og Odense Centralbibliotek.

Boll, Lene (2010) Bibliotekerne i filmbranchen. Perspektiv Bibliotekspressen
http://www.bf.dk/PdfViewer.aspx?url=http://www.bf.dk/sitecore/content/Bibliotekspressen/Del-Din-Viden/Artikler/2010/6/2_120435.aspx

De får en ny chance af Tine Bruun Eriksen; Berlingske Tidende 10.06. 2008
<http://www.b.dk/danmark/de-faar-en-ny-chance>

Engström, Richard (2009) Limboland – Fanget mellem to kulturer. Gazette nr. 03

Lad de unge komme til orde! Limboland i Skolen. Udarbejdet af Line Hornslet Falcke for Zentropa

Perspektiver på Uddannelse. Projektet Ungdomsuddannelse til alle. Udgivet af Kommunernes Landsorganisation og Undervisningsministeriet; juni 2008

Projekt Limboland. Et film projekt med mere af Jeremy Weller og Anders August. Zentropa Productions 2007

Projekt Limboland; Idékataloget, Zentropa i samarbejde med Århus Kommunes Biblioteker, 2010.
https://www.odensebib.dk/files/Katalog_xcm_Limboland.pdf

Skulpturer af virkelighed af Eva Norup Redvall, Information 3.04.2008;
<http://www.information.dk/157306>

Stemmingsbilleder fra en dialogrejse; Odense Centralbibliotek juni 2011

Bøger

Andersen, N.Å. (2006) Partnerskabelse. Hans Reitzels Forlag.

Teilmann, P.C. (2010) Kulturliv. Institutioner, Praksis og Formidling. Samfundslitteratur

Ikke publiceret materiale

12 selvevalueringsrapporter fra institutioner, der har organiseret lokale debattmøder

Bilag:

1. Skema til selvevaluering sendt til projektansvarlige
2. Deltagerliste Kick Off møde; Projekt Limboland
3. Turnéplan for Limboland karavanen

Bilag

Selvevaluering

Selvevalueringen er en vigtig del af evalueringen; den er en redegørelse for de overvejelser, motiver og hensigter, der ligger bag gennemførelsen af Limboland. Tre emner er i fokus: a) bibliotekets rolle; b) PR og kommunikation; c) stedet og atmosfæren. Der er tale om åbne svar.

Gør rede for motivationen bag jeres engagement i Limboland

Relator Limboland til de arrangementstyper, som biblioteket ellers anvender

Gør rede for, om og i hvilket omfang Projektet Limboland har udvidet bibliotekets samarbejdsrelationer

Gør rede for overvejelser (forventningsafstemning) med andre aktører, der alene eller sammen med biblioteket afholdt Limboland

Beskriv nogle af de vigtigste udfordringer og succeser i forbindelse med Limboland

Gør rede for overvejelser om målgruppe, samarbejdspartnere og formidlingsstrategier

Gør rede for PR-aktiviteterne, der skulle vække interesse for Limboland

Gør rede for mediedækningen, som ikke var foranlediget af biblioteket eller samarbejdspartnere

Vurder kommunikationsindsatsen i forhold til forventede resultater (f.eks. deltagelse i arrangementet, netværksdannelse)

Beskriv jeres overvejelser og aktiviteter i forbindelse med at skabe den rette atmosfære for en debat om filmen

Gør rede for deltageres reaktioner på, at Limboland fandt sted på et bibliotek/skole /ungdomsklub

Tag stilling til, om du vil gentage en film- og debataften, der handler om integration, i samme omgivelser

Gå til side...

< Tilbage

Start

Pause

Afslut

Skriv til he@db.dk for hjælp.

Bilag 2

Turnéplan for Limboland karavanen

Dato	Tidspunkt	Arrangør	By	Kontaktperson
Uge 41				
11/10	Kl. 9-12	Kulturstationen Vanløse	Vanløse	Majbritt Mouridsen Morten Jensen
	Kl. 19-22	Gladsaxe Bibliote- kerne	Gladsaxe	Lotte Norman
12/10	??	Vapnagård Med- borgercenter	Helsingør	Dorthe D. Nielsen
13/10	19-?	Nørrebro Bibliotek	København	Jane Andersen
14/10	Kl. 19.30-22/22.30	Nivå Bibliotek	Fredensborg	Jeanette Jensen
Uge 43				

25/10	Kl. 16-18 Kl. 19-21	Svendborg Bibliotek	Svendborg	Anne Bertram
26/10	Kl. 19-21.30	Vollsmose Bibliotek	Odense	Kambiz K. Hormoozi
27/10				
28/10				
29/10	??	Vesterbro Bibliotek	København V	Mette Høxbro
30/10	Kl. 13-16	Allerød Biblioteker	Allerød	Mads Bluhm
Uge 44				
1/11	19-22	Radiatorfabrikken	Herlev	Tinne Guldagger
2/11	10-13	Frederiksberg Bibliotekerne	Frederiksberg	Anne Marie Johnsen
3/11	19-?	Albertslund Bibliotek	Albertslund	Marie Ravnmark

		tek		
4/11	16.30-18.45	Greve Bibliotek	Greve	Ann F. Pedersen
5/11				
Uge 45				
8/11	kl. 19 (evt. justeres)	Vejle Bibliotekerne	Vejle	Lillian Grützmeier
9/11				
10/11	Kl. 16-20	Dalum	Odense	Gitte Larsen Nina Øhlenschläger
11/11	12-13	Albertslund	Albertslund	Marie Ravnmark
Uge 46				
15/11	16-18	Århus Kommunes Biblioteker	Århus	Margit Johansen
16/11	10-12	Århus Kommunes	Århus	Margit Johansen

	14-16 19-?	Biblioteker		
17/11	Formiddag Evt. 19.30-22	Århus Kommunes Biblioteker	Århus	Margit Johansen
18/11	Kl. 14.30-18.00	Horsens Bibliotek	Horsens	Marianne Bjergø
19/11	??	Kvaglund	Esbjerg	Anders Toft Andersen
20/11	15-18	Aalborg Bibliote- kerne		Vita Andersen

Aftaler nærmere med Zentropa om dato i 2011:

Guldborgsund Bibliotekerne, Nykøbing Falster, Sanne L. Nielsen

Vapnagård Medborgercenter, Helsingør, Dorthe D. Nielsen

Deltagerliste Kick Off møde, Projekt Limboland

Jeanette Jensen	Bibliotekar	Nivå Bibliotek, Fredensborg	jjjen@fredensborg.dk
Dorrit Jørgensen	Bibliotekar	Dalum Bibliotek, Odense	dmj@odense.dk
Jesper Pedersen	Prodcuerassistent	Zentropa, København	jesper.pedersen@filmbyen.dk
Richard Engström	Partner/producer	Fundament Film, København	richard@fundamentfilm.dk
Carsten Holst	Producer	Zentropa, København	carsten.holst@filmbyen.dk
Ann Poulsen	Konsulent	Styrelsen for Bibliotek og Medier, København	apo@bibliotekogmedier.dk
Dorthe Nielsen	Projektleder	Vapnagård Medborgercenter, Helsingør	ddn69@helsbib.dk
Anne Bertram	Børnekulturkonsulent	Svendborg Bibliotek, Svendborg	anne.bertram@svendborg.dk
Vita Andersen	Bibliotekar	Aalborg Bibliotekerne, Aalborg	VA-kultur@aalborg.dk
Lotte Norman	Integrationskonsulent	Værebros Bibliotek, Gladsaxe	bkblno@gladsaxe.dk
Hanne Ahrenkiel	Bibliotekar	Nivå Bibliotek, Fredensborg	he@fredensborg.dk
Malene Andersen	Kulturmedarbejder	Kulturstationen Vanløse, København	BF81@kff.kk.dk
Kambiz Hormoozi	Områdeleder	Vollsmose Bibliotek, Odense	kkal@odense.dk
Peter Thomsen	Publikumschef	Odense Centralbibliotek, Odense	pbt@odense.dk
Margit Johansen	Integrationskonsulent	Åby Bibliotek, Århus	marjo@aarhus.dk
Lene Boll	Projektmedarbejder	Vollsmose Bibliotek, Odense	lebol@odense.dk

BILAG 3